CHAMPIONING TRANSFORMATION

OPINION PIECES PROMOTING PM MODI // S VISION

Preface

Since taking the reins of the country in 2014, Hon'ble Prime Minister Shri Narendra Modi Ji has ushered in a new dawn of development and transformation in India. The country has seen unprecedented development, and its prestige and stature have grown remarkably on the global stage.

From becoming the world's fifthlargest economy to becoming a global leader in digital transformation, from shaping the new world order with its momentous G20 presidency to becoming a global trendsetter with the mantra of "Sabka Saath, Sabka Vikas, Sabka Vishwas, Sabka Prayas", the last nine years of India's remarkable development under Shri Narendra Modi ji have been a riveting story of milestones and achievements. With his exemplary and visionary leadership, Shri Narendra Modi Ji has also emerged as a global statesman and the world's most popular elected leader.

We firmly believe in Shri Narendra Modi Ji's development-oriented policies and reforms, and our opinion pieces published in India's leading national newspapers and digital news platforms reflect the pulse of the nation of 1.4 billion and India's incredible journey matching their dreams and aspirations. We are delighted to share the published opinion pieces encompassing a broad range of topics that have spread a meaningful message to a massive audience about Shri Narendra Modi Ji's transformative vision and decisive leadership.

Languages:

English, Hindi, Punjabi

Articles Published in English Dailies

(3 Prominent National English Dailies with a combined readership of 1 Million readers)

(4 Prominent Hindi Dailies with a combined readership of 4 Million readers)

Articles Published in Punjabi Dailies (3 Prominent Punjabi Dailies

with a combined readership of 0.7 Million readers -7 Lakh readers)

Articles Published on digital Portals

(Four Portals with combined followers & impressions of 80 Million)

A Broad Spectrum of Topics Covered

Print Media Coverage

How India and US became indispensable friends

nsignia of the growing bilatnsignia of the growing bilat-eral relationship, the first-ever meeting of the India-United States (US) Strategic Trade Dialogue (IUSSTD) took place recently in Washington D.C. Forged over years, due to the remarkable shift in India's for-ign policy, a significant milestone in b bilateral ties was finally achieved the bilateral ties was finally achieved between the two countries. While it showcased the growing cooperation of the countries, the already ripe bilateral melations will further deepen as Prime Minister Narendra Modi will visit the US later this month. He will also be the first PM of India to address the US Congress twice.

Congress twice. Prior to this, he addressed US Con-gress in June 2016. As he had earlier termed the relationship as an "indi-pensable partnership," the prospects of his forthcoming visit also remain high - from both sides. This will be M Media an arcsed advances PM Modi's - an avant-garde champion of foreign relations, eighth visit to the country ever since he took premier-ship in 2014. PM Modi made his first visit to the US, as PM, and addressed a boisterous crowd of the Indian diaspora at New York Madison Square Garden in September 2014. Over 19,000 people had traveled from across US and Canada to see him.

and Canada to see him. Later in September 2019, PM Modi held the world's attention, when a crowd of more than 50,000 Indian Americans and Non-Resident Indians gathered at Houston City's NRG Sta-dium for the "Howdy, Modi" event in a spectacular show of thriving overseas nationalism. The recent trade dialogne in Work-

The recent trade dialogue in Washington is expected to set in motion the strategic technology and trade collabo-rations envisioned under Critical and rations envisioned under Critical and Emerging Technologies (iCET). The scope of bilateral ties - between India and the US - has widened in the last nine years and has rather developed into a strategic partnership that is key to global peace and prosperity. Be it counter-terrorism or climate change, both countries share common goals that have inched them closer with a shared strategy in recent years. The reshared strategy in recent years. The re-alization of shared interests and mutual dependence has further strengthened the ties of late. With PM Modi pioneering the new

wave of ties with countries, India has now found a place on the world's high table and the country is now sharing the centre stage on world platforms - courtesy of the tenets of PM Modi's new foreign policy. PM has treated foreign policy as an instrument of SATNAM SINGH SANDHU /

national importance and has been able to champion the country's ties with the rest of the world - with the promotion of peace, prosperity, and ensuring sovereignty at its center. India's renewed foreign policy is dubbed as the biggest accomplishment of the Modi government with the reason that it has catapulted India to new heights n various fronts. Coming back to India-US relations

 now the indispensable partners. But how both countries witnessed an upswing in bilateral relations after PM Modi came to power? Although not many believed it before, the ability of PM Modi to bridge ties is now well-accentrative londers areas the world. of PM Modi to bridge ties is now well-accepted by leaders across the world. So is the US which has ultimately real-ized the importance of India for peace and prosperity in the region, especially in the face of emerging China. After he became PM, Narendra Modi made a high-profile US visit in September, on the invitation of then US president Barack Obama, and ad-dressed the Indian diaspora at New York's Madison Seaure Garden. Obama

York's Madison Square Garden. Obarna later became the first US president to be the chief guest at the Republic Day Parade in New Delhi in January 2015. The purpose of the visit was to further cement the ties with the US and attract investment, but the bilateral engagements, afterward, at various levels provided a sustained momentum to the partnership that has grown exponentially in all these years.

The renewal of the ten year Defence Framework Agreement between India and the US in 2015 was the result of PM Modi's second visit to the country. This way both the countries agreed in principle to pursue joint development and production projects. From May 2014 to January 2017, PM Modi and Obama met nine times, three of which were summit interactions.

Expansion of strategic ties In the last few years, the bilateral relationship also has expanded into a global partnership with greater con-vergence of views on several issues such as international terrorism and a shared approach to rules-based order in the Indo-Pacific region. The relations further saw an expansion, rather more strategic this time, with the launch of the 2+2 Dialogue in 2018. India held its first 2+2 dialogue with the US in Sep-tember 2018 in New Delhi which was envisaged as a shoulder-to-shoulder commitment and a strategic partner-ship and promotion of collaboration in diplomatic and security efforts. The agenda for the summit encom-pass shared concerns and strategies to strengthen the US and India Relations. The summit which has been conducted five times so far, has produced ap-preciable outcomes for India over the

years and is seen as pivotal to India's growing relations with the US. The relations between the country reached the zenith, with the US designating India as a Major Defense Partner (MDP) in 2016 and was later elevated to Strategic Trade Authorization (STA-I) in 2018. The move was welcomed by India. It allows the country to receive license-free access to a wide range of military and dual-use technolo-gies regulated by the Department of Commerce.

Commerce. Another strategic win was the signing of the Communications Compatibility and Security Agreement (COMCASA) by India and the US during the first-ever 'two plus two' dialogue held in New Delhi. The agreement which was under negotiation for nearly a decade is one of the three foundational defense pacts that macht to be strengt by a country. that needs to be signed by a country in order to obtain high-tech military hardware from the US. India had signed only one of these agreements - the Logistics Exchange Memorandum of Agreement (LEMOA) - in 2016 prior to signing COMCASA. This facilitated access to advanced defense systems and enable India to optimally utilize its existing US-origin platforms. Recent years have seen a rise in militare seconders between the US

military exercises between a rise in military exercises between the US and India. Although the Quadrilateral Security Dialogue or Quad which is a multilateral dialogue form of India, the US, Japan, and Australia was estab-lished in 2007, it has witnessed a major metion levels the abili in foreire and inspectin 2007, it has write seed a major revival with the shift in foreign policy under the present dispensation. It was resurrected in 2017 with the purpose to safeguard the shared interests of the members in the Indo-Pacific region and has been able to counter the influence

has been able to counter the influence of China in the region. After the revival of QUAD, the milestone was achieved finally later in 2020, India and the United States signed the Basic Exchange and Coop-eration Agreement (EECA) - with an eye on the commitment to keep the Pacific region safe and open - which is the last foundational military agree-ment sittened by both countries over is the last foundational multary agrees ment signed by both countries over the past two decades. This along with LEMOA and COMCASA completed the troika of foundational pacts for the deep mulitary cooperation between the come comprise the two countries

the two countries.' In another expansion of strategic technology partnerships, another joint initiative 'Critical and Emerging Tech-nology (iCET)' was announced in 2022 The United States of America is India's largest trading partner and one of the few nations with which India had a trade surplus in 2021 and 2022. India and the United States of America traded a record amount of US\$ 119.42 billion in 2021-2022, up from US\$ 80.51 billion in 2020-21. In 2021-22, India had a trade surplus of from USS 80.51 billion in 2020-21. in 2021-22, India had a trade surplus of US\$ 32.8 billion with the US. The 'Criti-cal and Enserging Technology (GET) is going to give it a boost. During his forthcoming visit to the US, PM Mod is expected to discuss ways to further is expected to discuss ways to further expand ties and discuss strategies to combat challenges like climate change and security. While both US and India are already at the height of their bi-lateral relationship, the forthcoming visit of PM Modi to the country will strengthen the shared commitment to a free, onen, prospectures, and secure a free, open, prosperous, and secure Indo-Pacific. It will push the bilateral ties to the next level. / DARY WORLD /

SATNAM SINGH SANDHU Is Chancellor of Chandigarh University, and Founder of NID Foundation. Views expressed ar strictly his personal

India as a Global Education Hub

The phenomenal rise of India as a global higher education hub

HE INDIAN higher education system, in recent years, has undergone phenomenal transformation and etched its improvement at the global level. Its rise is charcterised by a significant increase in both quality and accessibility. India has come a long way in higher education, but this is just the beginning. With the Modi government's single pointed focus on overhauling the education system in the country, which since decades has not been done, several reformative initiatives were undertaken in recent years which results in Indian Higher Educational Institutions (HEIs) leaving an indelible mark in a rapidly changing global educational landscape

The commendable rise of the Indian higher education system is evident from the consistently increasing numbers of Indian universities featuring on the globe's top rankings - which are an important barometer of Universities' standing and education standard. Clearly, our education system matches the global standards. The vision of PM Modi to make India a Global Knowledge hub is all set to become a reality. Of the total 857 institutions which were ranked in the latest edition of QS Asia university ranking from different countries, 148 are from Indian which is 33% more than previous education of the ranking.

While seven Indian universities have achieved rankings within the top 100 in Asia, the Indian Statistical stitute made a notable debut in QS Asia, securing a ranking at 220. IIT Bombay is the highest-ranked Indian institution, holding the 40th position in the overall rankings. India has the highest number of ranked universities in QS Asia 2024, making it the number I country in this regard. It overtook China as the country with highest ranked Universities this year. China is the second country with the most ranked institutions. India is also the No. I country in terms of new entrants in QS Asia 2024, with 37 new universities making it into the rankings. Out of the total of 149 new entrants in OS Asia

SATNAM SINGH SANDHU /

2024, 37 are from India, while China has only 7 new entrants. The 20th edition of Quacquarelli Symonds (QS) world university rankings released in June this year also presented a stronger picture of India, as a record 45 universities of the country featured in it which was higher than 41 universities featuring in QS WUR 2023 and 35 Indian universities featuring in QS WUR 2022.

Certainly, the Indian higher education system has achieved a great deal in recent years which can be perceived with the fact that only 12 universities from the country were featured in QS WUR 2014 and no Indian varsity was among the top 200 in the world at the time. Elemental to this agenda of undertaking major reforms is to make India a global educational hub and a destination for affordable quality education - which remained at the core of Indian culture since ancient times. While Indian higher education - the world's third largest higher education system - is on a groundbreaking path, its transformation was catalysed by

the historic decision taken by Government of India under the leadership of Prime Minister Shri Narendra Modi to implement the National Education Policy (NEP-2020). The move paved the way for reforms in the country's education ecosystem after a gap of 34 years - and has led to the improvement in the standards of education in India. The new policy has been pivotal in redefining the landscape of higher education in India by emphasizing holistic and multidisciplinary learning. With a New Curricular and Pedagogical Structure (5+3+3+4), NEP 2020 is paying the way for holistic and multidisciplinary education in India that matches global criterion.

The vision of Prime Minister Modi was to bring great flexibility in the system with the introduction of Academic Bank of Credit (ABC) that provides students the freedom to choose their courses and academics. After the implementation of NEP, the Modi Government laid focus on improving Gross Enrolment Ratio (GER) at different levels of education and to achieve a 100% youth and adult literacy in the country. The aim of NEP 2020 is to achieve a 100% GER in preschool to secondary level by 2000. It aims to raise GER in Higher Education including vocational education from 26.3% (2018) to 50% by 2005.

There has been a substantial expan sion of the educational institution offering diverse courses and program with the government pushing for interdisciplinary and multidisciplinary approaches of learning in higher educa tion in recent years. There were 766 Universities, 38498 colleges and 12276 Stand Alone Institutions in India in 2014-15. However, the number of uni versities have crossed 1100-mark last year and there were 43,796 College and 11,296 Standalone Institutions in 2022. In 2014-15, Gross Enrolment Ratio (GER) in Higher education in India was 24.3%, calculated for 18-23 years of age group. The GER for higher education has increased to 27.3% in 2020-21. Moreover, the GER of Female in higher education has increased from 45.5% in 2014-15 to around 49% in 2020-21. In 2014-15, Pupil Teacher Ratio (PTR) in Universities and Colleges was 21. The current Pupil Teacher Ratio (PTR) in Universities and Colleges is 28.

There were merely 63 female teach ers per 100 male teachers at all India level, which has now improved to 74 female teachers per 100 male teachers The innovative teaching method and increased emphasis on research and innovation is further underpinning the rise the rise in global academic arena. The reach has been segmented using digital platforms which has lee to more accessibility of educational services in remote areas of the coun try and enabling the large sections of the population to partake in higher education. India is fostering an educa tion system which aims to provide a top-notch education to every citizen and to propel the country to become a hub of global knowledge.

THE AUTHOR is the Chancellor of Chandigarh University, Punjab. The views expressed are strictly his personal.

India's climate action commitment and green growth

GUEST COLUMN Satnam Singh Sandhu

ife may be limping back to normal in the north-ern region of the country after witnessing the unprecedented and uneven rainfall, which battered it for days, but the devastation it left behind may last for quite some time

These extreme weather events serve as a reminder to urgently address climate nge whose effects can be chi more catastrophic in the future. In 2021, at the COP26 summit in Glasgow, Prime Minister Narendra Modi made the pledge, the first time India set a net zero emission target by 2070, and said, "India is moving forward on the subject of climate with great courage and great ambition. India also understands the suffering of all other developing countries, shares them, and will continue to express their expectations." He also drew the world's atten-tion to climate change as a

A year later in 2022, Modi in the presence of UN Secretary-General Antonio Guterres Iaunched Mission LiPE (Lifestyle for Environment), which is a global initiative by India to help the world in its fight against climate change and lead to a sustainable way of life to achieve the sustainable den sent goals set by the United Nations.

India along with 195 coun-tries is a signatory of the Paris Agreement, a multilateral landmark international treaty to-combat climate change and has remained committed to combat this global catastro-phe with its multifaceted efforts spanning over the

As the climate crisis is look ing in the world's eyes, the country has walked the talk and championed the cause of the Paris Agreement which was adopted at the UN Cli-mate Change Conference or

Push for renewable

energy generation In a big boost to the go ment's ambitious target of 500 GW installed renewable energy, which includes the installation of 280 GW of solar power and 140 GW of wind power, the Nacendra Modi-led government in December 2022 launched a ₹2.44 lakh crore transmission plan. The country's major centres for non-fossil fuel generation will be con-nected by the transmission system

India's total installed capacity for electric power from non-fossill fuel-based energy resources was 173.14 GW as of November 30, 2022, which is 42.3% of the total installed capacity for electric power from non-fossil-based energy resources and the country is now the world's third largest producer of ble energy.

EYES ON ITS GOAL OF NET ZERO EMISSIONS, INDIA HAS SET ITS STRATEGY FOR CLIMATE CHANGE MITIGATION AND CLIMATE-RESILIENT

Climate action, a shared strategy

India, however, has always maintained that the burden of climate action needs a shared strategy. It cannot be put on the sh pulders of developing countries only. Rather, the only way to tackle the climate crisis, which is threatening the existence of life on Earth, is by joining forces - bringing together developing and devel-oped nations. India has emerged as a key international

partner for this global cause. The same was echoed by the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) - the United Nations body - in its 2023 climate changes report released in March. The report underscored the need for the consequential obligation of international cooperation. Climate change is the most

insidious threat to the natural environment and a major chal-

lenge of our times make a little attempt to explicate India's role. The country was very often criticized by the international com-munity for its greenhouse emission. But that mindset seems to have changed now. As the most vulnerable courtry to climate change, India shifted gears and came to the fore in tackling climate change and has now emerged as a cen-tral pillar of this cause. Carry-ing the vision, transcending boundaries, and beyond per sonal interest. Showcasing its sing its commitment towards this global cause, the country has partnered in various solution oriented collaborations, such as the international solar alli-ance and a coalition of disaster resilience infrastructure - both et in motion and cultivated by India

The 2023 climate change report, released in March, by the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). called for urgent action ag climate change to secure a livable future.

India can leverage

budget. Of th ties of this year's union b green growth made it excep-tional - re-establishing India's allegiance to combat climate change. The budget provided an outlay of ₹19,700 crore for the 'Green Hydrogen Mission', to facilitate the transition of the economy to low carbon intensity. It is also aimed at reducing the dependence on fossil fuel imports and making the country assume technol-ogy and market leadership in this sunrise sector. The target is to reach an annual p tion of 5 MMT by 2030

As we now approach COP28, which will take place later this year in Dubai, India can take the lead, using its G20 presi-dency can come up with actionable strategies. As 'Green growth' for India is piv-otal in aiding its transformation during 'Amrit Kaal' and achieving sustainable goals -the country remains key and committed to achieving ambitious climate change mitiga-tion and climate-resilient development.

(The writer is the chancellor of

In 9 years, PM has spearheaded India's digital revolution

HE DIGITAL trans-formation has pro-foundly reshaped the lives in India's node and cornerwhich has emphatically become a global success sto-ry. India is leading on the technology front beyond any doubts and dexterously utilizing its G-20 presidency to extend its digital transformation to other countries. Of late, India's boost to its tech sector has witnessed an upwing, augmented by a slew of effective policy dimensions, added with better implementation, will catalyse India's efforts to fulfill the dream of 'Techade'. While India has been leading the technology revolution for years now, the country's big push to semiconductor Industry, to become

a semiconductor manuf, to become a semiconductor manuf, to become has accelerated its tech expedition. The recently concluded three-day conference 'SemiconIndia - 2023' on 'Catalysing India's Semiconductor Ecosystem' was another attempt to boost the sector and put on display the phenomenal growth in India's digital sector and electronic manufacturing. India has an incredible asset to offer, skilled manpower, which can augment the shortage in the global semiconducthe shortage in the gobal semiconduc-tor industry, which according to many experts may aggravate in coming years with the increased demand. Why is India Pushing to become semiconduc-tor manufacturing hub? What are its objectives? How will it help India's tech resolution? Why are semiconductors revolution? Why are semiconductors important? Well, they are called the importante wei, they are caused the building blocks of modern technol-ogy and are critical components in emerging technologies like artificial intelligence, internet of things appli-cations, 5G communications, electric vehicles, and others. With changing global landscape in emerging technolo-gies, semiconductor Industry will see

a rise in years to come. The government's vision to reduce dependence on imports and establish domestic manufacturing capabilities and attracting investments in the sector are timely and effective measures. The Technology and Innovation Report 2023 by United Nations Conference on Trade and Development suggested countries to move fast on new frontier technologies, leading to green innova-tion - which will help mitigate climate SATNAM SINGH SANDHU

crisis. It also stressed on laving the foundation, by developing nations, to capture the economic gains asso-ciated with new technologies. While India's semiconductor mission was launched in 2021, but the journey of its digital transformation started earlier in 2015 with the launch of landmark programme of 'Digital India' - that has led to remodeled digital landscape of the country and has given emergence to a digitally empowered society and

knowledge economy. One of the key sectors that saw a phenomenal advancement is digital economy that is driving the economic change in India. While digital India became influential in tech push at grass root level, in 2015, a year later, the government introduced The Aadhar (Targeted Delivery of Financial and Other Subsidies, Benefits and Services) Act, 2016 - which emerged as a pivotal link for targeted delivery of subsidies and services to individu-als residing in India through unique identification of the second services of the second set of the second seco identity numbers - Aadhaar numbers. Aadhar enabled the government to roll out Direct Benefits Transfer (DBT) for the direct transfer of subsidies and benefits to the Aadhar linked bank account of an individual and accessed by them, preventing the leakage, and massively simplifying the management overhead.

Notably, it proved as an instrument to achieve good governance through efficient, transparent, and targeted delivery of subsidies, benefits, and services to the citizens. As a result of continued push by the government and shift in consumer behavior and evolution of business ecosystem, the internet economy in India is set to take a giant leap in coming years. According to a joint report 'The e-Conomy of a Billion Connected Indians' by Google, Temasek and Bain and Company, re-leased in January this year, India's internet economy is projected to grow to \$1 trillion by 2030 from \$175 billion in 2022. While attributing the surge to digitization shift, the report claimed but the internet economy for extributaging and the sense of the sen

of findia's GDP. The major findings tell that Digital India Movement and demonetization that occurred in November 2016 and the initiative of going cashless also increased the Digital Business as it was the major event in Digital economy of the Construct Maria Construct the Country. Moving forward, then a year later, in 2017, Prime Minister of In-dia, Shri Narendra Modi had launched the UMANG App that brought majo government services on a single mobil governmen services on a single mode application, with an aim to make gov-ernment accessible on mobile phones of citizens. More than 1668 esservices and over 20, 197 bill payment services are made available at UMANG. The technological revolution has

also brought a significant change digital

payment landscape in the country with a consistent increase in Digital with a consistent increase in Digital Payments transactions in the recent years. Also, the financial inclusion was made possible by the government Jan Dhan Account - Aadhaar - Mobile or JAM, trinity has been key facilitator at the centre of government's idea of at the centre of government's idea of financial inclusion and it has been facilitated the Direct Benefit Transfer (DBTs) of welfare subsidies into bank accounts of the poor. While Pradhan Mantri Jan-Dhan Yojana (PMJDY), one of the biggest financial inclusion initia-tives in the world, launched in August 2014, provided universal banking services for every unbanked household, Aadhar has been become a strong link to transfer the government's benefits to the individuals without any need of ar intermediary, so the leakage chances are least. This has revolutionized the

are least. This has revolutionized the idea of Digital India. Unified Payment Interface (UPI) launched in 2016, has emerged as one of the most popular tools in the country for carrying out digital transactions and for carrying out digital transactions and 40% of all proyments dome in India are digital now. In January this year, about eight billion (800 crore) transactions worth nearly \$200 billion (8s 2 lakh crores approximately) were carried out on the UPL As per a report by PwC India, UPI has become India's leading digital payments platform with the number of UPI transactions increases number of UPI transactions increasing by 59% on a year-on-year (YoY) basis and a projected milestone of I billion and a projected milestone of 1 billior daily transactions by 2026-27. With government's consistent aim to drive the digital transformation and realise the dream of 'Techade' the budget al-location for Digital India programme was increased by 67% for year 2023-23. Also, the government went on to increase the budget estimate for the Ministry of Electronics and Information Tacheology to Ra 16, 540.04 cross from Technology to Rs 16, 549.04 crore from the Rs 11,719.95 crore revised estimate of 2022-23, translating to a 40 percent increase. While PM Modi launched the 5G services in October 2022, ndia has become one of the top three 50 ecosystems and has now the second largest 5G network in the world - with est rollout at its heart.

THE AUTHOR is Chancellor, Chandigarh University and Chief Patron NID Foundation

Narendra Modi: The PM who reshaped India's foreign policy

SATNAM SINGH SANDHU

tralia also has a 'Little India'. A Sydney sub-urb, Harris Park- to which was jointly launched by the Indian vime Minister Narendra Modi and his

trime Minister Narendra Modi and his ustralian counterpart Ambony Alba-use, in Softway, while the former was on his visit to the country. PM Modi, the received anelectrifying welcome romthe Indian diasport, visited Australia o strengthen bilateral ties. The visit to Australia, only his second firet becoming the FM, presents a Coup Foel of India's transformed relations rith key global players in the last nine wars. The evolution of relations has levated India's image at the global level, unit dhe rapturous audience at 3 other? balons Bank Arena, Aussie PM Anthony abanese called PM Modi 'The Bons'. Not oo surprisingly, Modi retained the tag oo surprisingly. Modi retained the tag 6 the world's 'most popular' as per a urvey released by US-basedconsulting

in Morning Consult. PM has treated foreign policy as an notrument of national importance and us been able to champion the country's ies with the rest of the world- with the ies with the rest of the world- with the romotion of peace, prosperity, and mouring sovereignty at its center. In-lia's renewed foreign policy is dubbed as the biggest accomplishment of the lood government with the reason that it has catapulsed India to new heights in various fronts. What has changed for India under 'M Modi2'

M Modi? rer since Modi became the Prime Min-ter of India, he adroitly managed the ournry's agmentation among the global fare which has successfully led to India eing seen as a new global force and an conomic bright spot. Raising the level (relationship and dextress handling) (finajor powers can be attributed to inii. He repaired and revived the ties with key countries which is critical as ridia faces economically rising China in the east.

n the east. While China's aggressive stance against ndia has seen a drastic increase recently, ndia has successfully maneuvered its ditomacy with global powers. The country as come closer to the USA, comented is ties with Vietnam, and strengthened elations with Australia. While Prioritizng self-interest, India continued its stra-egic partnership and trade with Russia t a critical juncture. Even its Western ounterparts have sanctioned Russia

ver its ongoing invasion of Ukraine. The foreign policy, under Modi, is Iriven by key objectives like making ndia the third-largest economy which ventually will make it a key global player for which his bilateral engagements

and foreign trips to attract investment.

nd technology are significant. The striking changes, for the good, ave been witnessed of late - the dividend of years of continuous bettering of foreign relations and increases invest-ments in the country. India not only has emerged as the economic powerhouse of the world but a beacon of hope for the the world. The International Monetary Fund (IMF) recently - in its World Economic Outlook report - 'A Rocky Recovery' -identified India as a "bright spot" in the world economy and laid down India as a key contributor to global growth in the commentation.

key contributor to global growth in the corning years. India is now the fastest-growing emerg-ing economy, as per IMF. Being a size-able and dynamic market India is the European Unior's 10th largest trading partner, while the EU is India's third largest trading partner, accounting for C88 billion worth of trade in goods in 'O'th or 0' 80' of tradit-billion mode. 2021 or 10.8% of total Indian trade.

India's overall exports, including ser-vices and merchandise exports, have already crossed US\$ 750 Billion and are expected to cross US\$ 760 Billion this expected to cross US 760 Basion true year. The county recently launched the Foreign Trade Policy (FTP) 2022 with an aim to take India's exports to 2 trillion dollars by 2020. Contributing to solving global mathematical solutions of the solution of the solution block of the solution of

Contributing to solving global problems india is now seen as a strategic global player that is util to the peace and pros-petity of the world. The country, like other large economies, has pledged to cut down its ertissions to fight climate change that is affecting the entire world. India under PM Modi took a leader-shre uke in welfare climate change with

ship role in tackling climate change with ship role in tackling climate change with several importful initiatives such as the International Solar Alliance (ISA) signed in 2015 and the One Sun, one world, one grid project (OSOWOC) with the United Kingdom which is based on the vision of building and scaling inter-regional energy grids to share solar energy across the globe.

India's initiatives on climate ch have been endorsed by the world. Even the United Nations (UN) accepted India as a fundamental partner in efforts on climate action. India has made green development, climate finance, and sus-tainable lifestyles its number one priority

tainable lifestfiles its number one priority in its G20 presidency this year. As per Nationally Determined Con-tributions (NDC), India has said it will reduce the emission internity of its Cous Domestic Product (GDP) by 49% by 2030. At COP7, India pledged to achieve net zero emissions by 2070 and put around NR 85.6 trillion by 2070 and put around NR 85.6 trillion by 2070 to achieve the country's detraction networknesses. For country's adaptation requirements. For achieving this India is harnessing Green

achieving this hufus is harmsessing Green. Sourcess of Energy for the overall reduc-tion of carbon liociprints During the pandemic, India has lever-aged the opportunity in fooeign relations by rapidly scaling the manufacturing of traccines. And as part of its foreign di-plomacy and commitment to humanity, india exported 65 million doses of Covid U scacinus across more them 100 m. intua experience on mattern orders of Corru 19 vaccines across more than 100 na-tions. India provided medical assistance to 25 countries in Africa and provided online training to medical professionals under Indian Technical and Economic

under Indian Technical and Economic Corporation Programme. In 2019, India have also showed con-cern for humanitarian issues when cy-closes hit in Mozambique, Zimbubwe, and Malanci, Indian Nory was the first respondent to coordinate with local authorities to provide food and water to affected areas. Technolocital comphilities in come

to affected areas. Technological capabilities in outer space have long been used as an effective tool of foreign polecy. India has been a gainer on this front as well. The country, in 2007, Jaanched the first ever South Asia Satellite (SAS) to boost communica-Asia Satellite (SAS) to boost communica-tion and improve disaster links among its six neighbors has "opened up new horizons of engagement" in the region and helped it carve a unique place for itself in space diplomacy. Showcasing its technological poten-tial and prowess, in the last 5 years in-dian Space Research Organization has bunched I7 satellites from 19 different countries like France, Canada, Australia,

Brazil, Colombia, Finland, Israel, Italy,

Frazi, Colombia, Finland, Israel, Italy, and Japan arong others. Thirving fices with the middle-cast Not only with the US and the West, PM Modi has maintained cordial and stra-tegic relations with the countries in the Middle East. At a time when the USA has averted its eyes away from the middle east, PM Modi has fostered its ties with the stratefic needon more than any of the strategic region move in the war the strategic region move than any of his predecessors. India's role in the re-gion has increased and is being given an unprecedented level of respect and importance in the region. Modi strema-move obtained and any other strength dy cultivated relations with countries

ously cultivated relations with countries like Qutar, UAE, Saudi Arabia, Bahrain, Jordan, and others. However, it lope its relations thriving with brasel as well. India kept instrade with Saudi Arabia sailing and Iran at the same time - the countries have adversarial history and only came closer recently. Meanwhile, India has also maintained a strategic relationship with brasel and Palestine. India ks dreame Free Trade Aroweneet India is signing Free Trade Agreement with Israel while maintaining bilateral relationships with Palestine as well. Recently India and UAE in 2022 have Recently instal and other in a doce three signed a memorandum of understanding for Cooperation in the field of industries and advanced technologies. Recognition of Modi's work PM Mode exposed the core value of Vaa-sudhaival/atumbulam (the entire world

sudhaivaliotrumbokane (the entire world is our family in his foreign policy and that did not pitch a hard nationalist script but rather a global vision. Heading the fulcrum of India's flourishing relations with other countries, PM Mod's leader-ship and vision of strengthening India as a global force brought him many recommition. titions.

He has received as many as eleven highest civilian awards from many coun-tries including Papua New Guinea, Saudi Arabia, Fiji, UAE, Ehutan, Russia, and Arabia, Fiji, UAE, Bhutan, Russia, and Maldives among few others. Moreover, Modi is also the recipient of many awards from global organizations like The Unit-ed Nations Environment Programme (Champions of the Earth Award), the Bil and Melinda Gates Foundation (Global Goalkeeper Award), EMORY University, Georgia, USA (Philip Kotler Presidential Award) and The Scoul Presce Prize Cal-tural Foundation (Scoul Peace Prize). Be it economic or stratetic. India's

Be it economic or strategic, India's growth multiplied during the Modi era. His policies and leadership have opened many doors for the country to lead the world and have shown the strength of Worka and nave shown the strength of India to the world. His leadership skills are universally accepted and his initia-tives are acclaimed for raising India at the global level – surely the dream of a developed India by 2047, now seems achievable.

SATINAM SINGH SANDHU's Chancellor of Chandigarh University, Views expressed are strictly his personal.

Environment Protection - CoP26

Unprecedented weather events: A clarion call for urgent climate action

SATNAM SINGH SANDHU /

CLARION call for urgent climate action. We saw streets underwater, flash floods, and landslides as North India was battered by unprecedented for days -lessing/behind a trail

rainfall for days - bossing behind a trail of death and destruction, from which people will take a long time to emergie. A mega deluge caused by the incessent minfall resulted in widespread desostation and auffering in the states of Punjab, Haryama, and Himachail Pradesh and inundated the streets in the notional capital Delhi - crippling the life of millions in the region. These bitarre weather events admonish us to uppenly address climate change whose effects can be more catastrophic and unpredictable in the future. Climate change is the most insidious threat to the natural environment and a major challenge of our times.

In 2021, at the COP26 summit in Glasgow, PM Modi made the pledge, the first time India set a net nero target by 2070, and said, "India is moving forward on the subject of climate with great courage and great ambition. Indu also understands the suffering of all other developing countries, shares them, and will continue to express their expectations." He also drew the world's attention to climate change as a looming threat to many developing countries. A year later - in 2022 - PM Modi in the presence of U.N. Secretary-General Antonio Gazernes, Isunched "Mission LIFE" (Lifestyle for Environment), which is a global initiative by India to help the world in its fight against climate change and lead to a sustainable way of life to achieve the sustainable development goals set by the United Nations.

Inclus is a signatory, along with 195 countries, of the Paris Agreement - a multilateral landmark international troaty to combat dismate change and has remained committed to combat this global catastrophe with its multilaceted efforts spanning over the yoars. As the clinate crisis is locating in the world's even, the country has walled the talk

and championed the cause of the Parts Agreement which was adopted at the UN Climate Change Conference or Conference of Parties (COP21) in Parts, on December EL 2015. In a big boost to the government's ambitious target of 500 GW installed on-searchic-margg, which includes the installation of 280 GW of solar power and 140 GW of wind power, the Narendra Modi lod government in December 2022 loandhed a Re 2.44 lakh croce transmission plan. The country's major centers for non-fossil fael generation will be connected by the transmission system.

India's total installed capacity for electric power from non-fossil fuelbased energy resources was UTL14 GW as of November 30, 2022, which is 62.2% of the total installed capacity for electric power from non-fossil-based energy resources and the country is now the world's third largest producer of remewable energy. India, however, has always maintained that the burden of climate action needs a shared strategy. It cannot be put on the shoulders of developing countries only. Rather, the only way to tackle the climate crisis is by joining forces and bringing together developing and developed rations. The same was echosed by the Intergoreranterial Pastol on Climate Change (IPCI) - the United Nationsbody - inits 2023 climate changes report released in March. The report underscored the need for the consequential obligation of international cooperation. Let memake a little itterupt to explicate india's role. The country was very often criticized by the international community for its givenhouse envision. But that mindset seems to have changed now. As the most vulnerable country to climate change, india came to the fore in tackling climate change and has now emerged as a central pillar of this cause. Carrying the vision, transcending boundaries, and beyond personal interest.

Showcasing its commitment towards this global cause, the country has partnered in various solutionoriented collaborations, such as the international solar alliance and a coalition of disaster realiance infrastructure - both set in motion and cultivated by India. As COP28 approaches, the world, so far, is largely still off-track to meeting Paris Agreement targets, world loaders need to underscore and implement the 2023 climate change report, released in March, by the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPOC), which called for unjent action against climate change to secure a loadble future. Let us come back to this year's backpit. Of the seven key priorities of this year's union budger, green growth made it exceptional - re-establishing India's allegionce to combat climate change. The budget provided an out-lay of Rs 19,700 crore for the 'Green Hydrogen Mission', to facilitate the transition of the economy to low carbon intensity. It is also aimed at reducing the dependence on fossil fael imports and making the country assume technology and market leadership in this sunrise sector. The target is to reach an annual protion of 5 MMT by 2000, Notably, the government allocated Rs 35000 crores for priority capital investment towards energy transition and net zero objectives, and energy security. India took the G20 presidency with climate as a key agenda. India's G20 goals include international collabo-ration on data for development and "Green Development Pact" with a plan of activities over the following ten years to address the climate crisis. India as the current G20 president and voice of Global South, India is altering the path of human history by stimulating the G20 countries to cry supportive policy frameworks that allow businesses to reduce their emissions. As we now approach COP28, which will take place later this year in Dubai, India can take the lead, using its G20 presidency can come up with actionable strategies, and a andate can be set for the suprem decision-making body to make sure the aid to the countries, especially the Global South is boosted to support the transition towards clean energy and circular economy. According to various estimates, Africa alone has 39% of the world's potential for renewable energy and needs investment in this sector. As 'Green growth' for India is pirotal in aiding its transformation during 'Americ Kaul' and achieving sustainable goals - the country remains key and committed to achieving ambitious climate change mitigation and climate-resilient development.

SATNAM SINGH SANDHUTE the Chancelfor of Chandigerh University. The views expressed are strictly his personal.

G20 Bali summit: World echoed with India's take on global issues

By Satnam Singh Sandhu

Nov 19, 2022 12:11 AM IST

India also played a major role in addressing the issues of sustainable development, multilateral reforms and mutual cooperation of countries through a pandemic fund

Prime Minister Narendra Modi urged the G20 members to show "concrete and collective resolve" to ensure peace and security in the world. (ANI/ PIB file)

जन-जन से जुड़ने का माध्यम बना : 'मन की

भारत 2023 के मध्य तक चीन को पीछे छोड़कर दुनिया का सबसे अधिक आबादी वाला देश बनने की ओर अग्रसर है, लेकिन आकार और जनसंख्या की विशालता ने भी प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी के मासिक 'मन की बात' को देश के हर नुकड़ और कोने में कानों में गूंजने से कभी नहीं रोका।

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी के हर महीने लाखों नागरिकों तक पहुंचने वाले रेडियो कार्यक्रम 'मन की बात' के 100वें एपिसोड का प्रसारण अप्रैल में होगा। अपने विचारों को बहने दो' वाक्यांश के साथ जागरूकता और कई लोगों को प्रेरित करने वाले शब्दों से भरी 'मन की बात' की ऐतिहासिक यात्रा 30 अंप्रैल को एक महत्वपूर्ण पडाव पर पहुंच जाएगी।

प्रत्येक नागरिक से जुड़ने के लिए प्रधानमंत्री मोदी ने अपनी तरह का पहला रेडियो कार्यक्रम 'मन की बात' शुरू किया जो आज भी निर्विघ्न जारी है। यह एक बेहद अचंभित करने वाला विचार है कि कैसे दुनिया की सबसे अधिक आबादी वाले देश के पी.एम. ने रेडियो कार्यक्रम के माध्यम से हर नागरिक तक पहुंचने का प्रयास किया जिसके द्वारा पी.एम. मोदी न केवल राष्ट्र को संबोधित करते हैं, बल्कि नागरिकों को शासन का हिस्सा बनने और उन्हें अपने विचारों और सुझावों को सांझा करने का अवसर भी देते हैं। कार्यक्रम का मुख्य उद्देश्य पी.एम. और नागरिकों

के बीच सीधा संबंध बनाना और दिन-प्रतिदिन के शासन के मुद्दों पर बातचीत शुरू करना है। प्रधानमंत्री राष्ट्रीय महत्व से संबंधित विचारों पर संबोधित करते हैं। इसकी सफलता इस तथ्य से स्पष्ट है कि कार्यक्रम ने अपने शुरूआती एपिसोड में केवल अपनी वैबसाइट के माध्यम से 61000 से अधिक लोगों के विचार प्राप्त किए।

रेडियो माध्यम क्यों ? : भले ही इस कार्यक्रम ने एक लम्बा सफर तय किया है, लेकिन कई लोग अभी भी इस बात से हैरान हैं कि प्रधानमंत्री मोदी जी ने मन की बात के लिए रेडियो को

एक माध्यम के रूप में क्यों चुना है। 44 इसका कारण यह है कि रेडियो की

व्यापक पहुंच है और यह दूरस्थ क्षेत्रों तक पहुंचता है। रेडियो लगभग 90 से अधिक वर्षों से भारतीय घरों का हिस्सा बना हुआ है और यह बात भुलाई नहीं जा सकती कि 1920 के बाद मानव जीवन में रेडियो ने एक क्रांति लाई थी।

नीति प्रचार और प्रभाव : कटक के चाय बेचने वाले डी.प्रकाश राव हों या बिहार की महिला उद्यमी साधना देवी, हम सभी ने ऐसे किस्से सुने हैं कि कैसे पी.एम. मोदी के मन की बात के बाद अलग-अलग राज्यों में कई लोगों की जिंदगी बदल गई। एक रेडियो कार्यक्रम जो संभावित रूप से देश के हर कोने पर रहने वाले अंतिम नागरिकों तक पहुंचता है, सरकार की नीतियों के प्रभावी ढंग से प्रचार के माध्यम से एक सामाजिक परिवर्तन लाने की क्षमता रखता है।

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी देश भर में कई सामाजिक परिवर्तनों का नेतत्व करने

के लिए मन की बात के माध्यम से एक तंत्र स्थापित करने में सफल रहे हैं।इनमें से कुछ खास बदलाव हैं-स्वच्छता.

स्वयंसेवा, संरक्षण, फिट इंडिया और महिला सशक्तिकरण। हर महीने नागरिक अपने विचारों और सुझावों को पी.एम. नरेंद्र मोदी के साथ उनके रेडियो कार्यक्रम मन की बात के द्वारा सांझा करते हैं।

टीकाकरण अभियान में भूमिका : मन की बात ने कोविड-19 टीकाकरण के महत्व का प्रचार करने में महत्वपूर्ण भूमिका निभाई है। इस कार्यक्रम के माध्यम से प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी ने देश के ग्रामीण क्षेत्रों और उन क्षेत्रों में अपना संदेश पहुंचाया जहां पर नैट कनैक्टिविटी नहीं थी।

यह मुझे मीडिया द्वारा व्यापक रूप से सांझा की गई एक घटना की याद दिलाता है जब मध्य प्रदेश में एक व्यक्ति ने पी.एम. नरेंद्र मोदी द्वारा प्रोत्साहित करने के बाद खद को और अपने परिवार को कोविड - 19 का टीका लगवाया था। मैं मन की बात कार्यक्रम के लिए प्रधानमंत्री का धन्यवाद करता हूं कि इसके माध्यम से उन्होंने न सिर्फ भारतीयों बल्कि दुनिया को कविड -19 जैसी महामारी से लड़ने के लिए प्रेरित किया। रेडियो जीवन को उज्ज्वल करता रहे : मोदी जी के 'मन की बात' कार्यक्रम ने हमें फिर से

प्रौद्योगिकी के इस युग में रेडियो की भूमिका और पहुंच का महत्व

समझाया है। रेडियो के महत्व को स्वीकार करते हुए

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी ने फरवरी में विश्व रेडियो दिवस पर श्रोताओं को बधाई देते हुए कहा था 'रेडियो अभिनव कार्यक्रमों के माध्यम से जीवन को उज्ज्वल करता रहे।'

Toll Free No. 18001371800 केवस : 0181-2280111-14, 5063750, 5030036. विज्ञापन : 0181-5067263, 5067253. advt@punjabkesarl.in, news@thepunjab तक्सेलम् : 0181-5067251, 98151-65655. वंदीमद कार्यालय: 0172-5065025, 5065026, 5036394-95-95-97

स्वतान्त्र कामगाव (११७२-२००३८३, २००२४२, २००२, २००२, २०२२ १९८१) स्वतान्त्र प्राप्त स्वर्थ हिंद सालद विदेह वित्तीत साइन्द्र, उत्तावन के किल युक्त, उत्तावन प्रतान सावस्य अपने विदेश देवतीत साइन्द्र जित्तव रे, इ. ९, १० सेवटर-२३ डी. साईमाइ से चुडिन ताइ कामीतन। "इन अंधन में प्रवादीओ स्वतना सावस्यती के स्वयन एवं सप्यादन हेतु की.अट.वी. एकट के अल्टर्गत आरदमी।

Foreign Diplomacy G-20

प्रधानमंत्री मोदी की विदेश नीति का विश्व हुआ मुरीद

2 ट्रिलियन डॉलर तक ले जाना है।

वैश्विक समस्याएं हल करने में योगदान : भारत को अब एक रणनीतिक वैश्विक खिलाड़ी के रूप में देखा जाता है जो दुनिया की शांति और समृद्धि के लिए महत्वपूर्ण है। इसने अन्य बड़ी अर्थव्यवस्थाओं की तरह जलवायु परिवर्तन से लड़ने के लिए अपने उत्सर्जन में कटौती करने का फैसला लिया है जो

कटाता करने का फसला गरापा हु जा पूरी दुनिया को प्रभावित कर रहा है। कोविड महामारी के दौरान प्रधानमंत्री के नेतृत्व में भारत ने मानवता के प्रति प्रतिबद्धता को ध्यान में रखते हुए टीकों के निर्माण को तेजी से

बतुकर विदेशों में भी सहायता पहुंचाई जिससे हमारे रिश्ते कई देशों के साथ बेहतर हुए। वर्ष 2019 में जब मोजाम्बिक, जिम्बाब्वे और मलावी में चक्रवात आए थे, तब भारतीय नौसेना ने प्रभावित क्षेत्रों को भोजन और पानी प्रदान करने के लिए स्थानीय अधिकारियों का सहयोग किया था।

बाहरी अंतरिक्ष में तकनीकी क्षमताओं को लंबे समय से विदेश नीति के एक प्रभावी उपकरण के रूप में इस्तेमाल किया गया है। भारत को इस मोर्चे पर भी फायदा हुआ है। देश ने 2017 में संचार को बढ़ावा देने और अपने छह पड़ोसियों के बीच आपदा लिंक में सुधार के लिए पहला दक्षिण एशिया उपग्रह (एस.ए.एस.) लॉन्च किया।

मध्य-पूर्व के साथ संबंध : पी.एम. मोदी ने मध्य-पूर्व के देशों के साथ भी सौहार्दपूर्ण और रणनीतिक भी संबंधों को मजबूत किया है। साथ ही इसगईल के साथ भी अपने संबंधों को संपन्न बनाए रखा है।

मोदी के काम को मिली पहचान : प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी ने वसुधैव कुटुम्बकम के मूल मूल्य का समर्थन किया। यह एक कठोर राष्ट्रवादी स्क्रिप्ट नहीं, बल्कि एक वैश्विक दृष्टि पेश करता है। उन्हें

पापुआ न्यू गिनी, सकदी अख, फिजी, संयुक्त अरब अमीरात, भूटान, रूस और मालदीव सहित कई देशों से 11 सर्वोच्च नागरिक पुरस्कार मिले हैं। इनके अलावा मोदी कई वैश्विक संगठनों से कई पुरस्कारों के प्रासकर्ता भी हैं।

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी की नीतियों और नेतृत्व ने देश के लिए दुनिया का नेतृत्व करने के लिए कई दरवाजे खोले हैं। आज दुनिया को भारत की ताकत दिखाई दे रही है। मोदी के नेतृत्व कौशल को सार्वभौमिक रूप से स्वीकार किया जाता है। निधित रूप से 2047 तक एक विकसित भारत का सपना अब प्राप्त करने योग्य लगता है।

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी के ऑस्ट्रेलियां दौरे के रागदार स्वागत किया गया। इस योंग के दौरान मोदी और उनके ऑस्ट्रेलियाई समकक्ष ने मंगलवार को संयुक्त रूप से हैरिस पार्क में बनने वाले 'लिटिल इंडिया' प्रवेश द्वार की आधारशिला रखी, जो दोनों देशों के बीच दोस्ती का प्रतीक है और प्रवासी भारतीयों के अपार योगदान को मान्यता देता है।

प्रधानमंत्री बनने के बाद ऑस्ट्रेलिया की यह उनकी दूसरी यात्रा थी, जो पिछले 9 वर्षों में प्रमुख वैश्विक देशों के साथ भारत के बदले हुए संबंधों को प्रस्तुत करती हैं। अमंग्रेका की कंसल्टेंसी फर्म मॉर्निंग कंसल्ट द्वारा जारी एक सर्वेक्षण के अनुसार, अभी भी भारतीय प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी दुनिया के 'सबसे लौकप्रिय' नेता हैं, इसलिए इसमें कोई आश्चर्य की बात नहीं कि सिडनी के कुदूस बैंक एरोना में दर्शकों की भारी भीड़ के बीच, ऑस्ट्रेलियाई पी.एम. एंथनी अल्बानीज ने मोदो को 'द बॉस' कह दिया। भारत की नई विदेश नोति को मोदी सरकार की सबसे बड़ी उपलब्धि का मोदो को है, जिसके कारण इसने भारत को विभिन्न मोर्चों पर नई ऊंचाइयों पर पहुंचाया है।

मोदी के नेतृत्व में क्या-क्या बदला : जब से मोदी भारत के प्रधानमंत्री बने हैं, उन्होंने वैश्विक अभिजात वर्ग के बीच देश के विकास का प्रबंधन किया, जिसने सफलतापूर्वक भारत को एक नई वैश्विक शक्ति और एक आर्थिक उज्ज्वल स्थान प्रदान किया है। उन्होंने प्रमुख देशों के साथ भारत के रिश्तों को सुधार कर उन्हें मजबूत

मोदी कार्यकाल के 9 वर्ष पूरे होने पर विशेष

भी सम्बन्ध मजबूत बने हैं। ख्व-हित को प्राथमिकता देते हुए भारत ने एक महत्वपूर्ण मोड़ पर रूस के साथ अपनी रणनीतिक सांझेदारी और व्यापार जारी रखा है। यहां तक कि इसके पश्चिमी समकक्षों ने यूक्रेन युद्ध को लेकर रूस पर प्रतिबंध लगा दिए हैं।

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी के नेतृत्व में विदेश नीति भारत को तीसरी सबसे बड़ी अर्थव्यवस्था बनाने जैसे प्रमुख उद्देश्यों से प्रेरित है, जो अंततः इसे एक प्रमुख वैश्विक खिलाड़ी बना देगी, जिसके लिए निवेश और प्रौद्योगिकी को आकर्षित करने के लिए उनकी द्विपक्षीय

अंतर्राष्ट्रीय मुद्रा कोष (आई.एम.एफ.) ने हाल ही में अपनी विश्व आर्थिक आऊटलुक रिपोर्ट- 'ए रॉकी रिकवरी' में भारत को विश्व अर्थव्यवस्था में एक 'उज्ज्वल बिंदू' के रूप में पहचाना और आने वाले वर्षों में वैश्विक विकास में भारत को एक प्रमुख योगदानकर्त्ता के रूप में देखा जा रहा है।

सेवाओं और वस्तु सहित भारत का समग्र निर्यात पहले ही 750 बिलियन अमरीकी डॉलर को पार

वैश्विक नेतृत्व संकट की खाई को शांति और सदभावना से भरते नरेन्द्र मोदी

इ स साल का बहुप्रतीक्षित जी-20 शिखर सम्मेलन इंडोनेशिया के बाली मे संपन्न हुआ। विश्व के शीर्ष राष्ट्राध्यक्षों के बीच यह 17वीं बैठक थी, जो तीन बड़े कारणों के चलते वादगार बन गई। पहला, यह सम्मेलन उस समय आयोजित हुआ, जब वैश्विक पटल पर भू-राजनीति बहुत डांवाडोल और पेचीदा हालात से गुजर रही है। दूसरा, भारत को पहली बार जी-20 (2023) की अध्यक्षता मिली, जिसने हरेक देशवासी को न सिर्फ खुशी बल्कि गौरव का वखुबी अहसास कराया। तीसरा और सबसे महत्वपूर्ण कारण,

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी का नेतृत्व संकट का सामना कर रहे विश्व के सामने पथ प्रदर्शक के रूप में उभरना रहा। पूरे सम्मेलन में प्रधानमंत्री नरेन्द्र मोदी को न सिर्फ सभी बड़े नेताओं ने ध्यान से सुना बल्कि उनके यांशलर, वंडीगढ़ यूनिवर्शिटी

विचारों और सुझावों को बैठक के अंत में संवृक्त घोषणा पत्र में शामिल भी किया गया, जो जाहिर तौर पर वैश्विक फलक पर भारत को बहती अहमियत और मजबूत विदेश नीति को दर्शाता है।

दुनिया ने प्रधानमंत्री नरेन्द्र मोदी का यह संदेश माना कि वह युग युद्ध का नहीं। दो दिवसीय वार्ता के बाद दुनिया को बडी अर्थव्यवस्थाओं ने रूस-वूक्रेन जंग, कोरोना महामारी से उवरने और ऊर्जा सुरक्षा समेत

मौजूदा विभिन्न वैश्विक मुद्दें पर पी.एम. मोदी से सहमति जताई। अगर जी-20 सम्पेलन के 52 सुत्रीय अंतिम घोषणा पत्र पर नजर डालें तो रूस-कुक्रेन संघर्ष को लेकर इसमें प्रधानमंत्री की सोच की इलक साफ तौर पर दिखाई दी और उनके यह युग बुद्ध का

समर्थ भारत नहीं, संदेश को प्रमुखता

से शामिल भी किंदा गया। शिखर सम्मेलन के दौरान प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी ने अपने संबोधन में महात्मा बुद्ध और महात्मा गांधी का हवाला देते

हुए शांति, वैश्विक सदभावना और सहवोग पर व्यक्ती जोर दिवा। इस दिशा में उन्होंने जी-20 देशों से उन्होंने विश्व में शांति व सुरक्षा सुनिश्चित करने के लिए दोस और सामूहिक संकल्प दिखाने का आह्वान किया। पी.एम. मोदी ने रूस-यूक्रेन जंग की शुरुआत से ही अलग-अलग धड़ों में बंटे और एकराय न हो पा रहे देशों के समक्ष संवाद और कुटनीति से ही इस वैश्विक संकट के हल पर जोर दिया। शायद वही वजह रही कि मतभेदों के बावजूद अधिकांश देशों ने युक्रेन में वुद्ध की निंदा की।

'एक धरा, एक परिवार और एक भविष्य': शिखर बैठक में भारत ने अमरीका, जापान, चीन, ब्रिटेन, बुरोप, कनाडा और ऑस्ट्रेलिया जैसे देशों के सामने सतत विकास, बहुपश्चीव सुधार और महामारी कोष के लिए साज्ञा सहयोग को लेकर भी अहम भूमिका अदा की। इसके अलावा, प्रधानमंत्री मोदी ने जी-20 के अहम नेताओं के साथ मुलाकात समेत विश्व स्वास्थ्व, खाद्य सुरक्षा और समावेशी डिजिटलीकरण को भी रेखोंकित किया। चुनौतीपूर्ण वैश्विक परिस्थितियों के बीच इंडोनेजिया से साल 2023 के लिए मिली जी-20 अध्वश्वता के बाद प्रधानमंत्री ने कहा कि अगले शिखर सम्मेलन के लिए भारत का एजैंडा समावेशी, निर्णवात्मक, महत्वाकांक्षी और कार्रवाई आधारित रहेगा। इस दौरान भारत अपनी धीम-एक धरा, एक परिवार और एक भविष्य को साकार करने के लिए तमाम पहलुओं पर काम करेगा।

गांधी और बद्ध की धरती पर खिलेगा उम्मीदों का कमल: वाली में अहम वैश्विक मुंदुदों पर भारत के रुख और प्रधानमंत्री मोदी के संबोधन की खुद दुनिवाभर के कुटनीतिज्ञों ने जमकर सराहना की है। हमें उम्मीद है कि 2023 में जब गांधी और बुद्ध की धरती पर जी-20 का भव्य आवोजन होगा, तब न सिर्फ उम्मीदों का कमल खिलोगा बल्कि दुनिया को मौजुदा संकटों का हल भी मिलेगा। (लेखक एन.आई.डी. फाउंडेशन के मुख्य संरक्षक हैं)

CHANDIGAKH . MUNDAY . 26.12.2022

किं: एक सत्ते

26 दिसम्बर 1704 का वह दिन जब सिख इतिहास की सबसे बड़ी कुर्बानी दी गई थी। यह कुर्बानी सिखों के 10वें गुरु श्री गुरु गोविंद सिंह जी के दो छोटे साहिबजादों बाबा जोरावर सिंह तथा बाबा फतेह सिंह की थी। उस समय उनकी आयु बेहद छोटी थी।

खालसा पंथ को स्थापना के बाद सरहिंद के सुबेदार वजीर खान ने आनंदपुर साहिब के किले पर हमला कर दिया। गुरु गोबिंद सिंह जी उसको सबक सिखाना चाहते थे। मगर कई दिनों के लम्बे घेरे के बाद सिखों ने बडे खतरे को भांप लिया तथा गुरु साहिब को किला छोडने की प्रार्थना की। 20-21 दिसम्बर 1704 को गुरु साहिब ने अपने परिवार सहित श्री आनंदपुर साहिब का किला छोड़ दिया पर सरसा नदी में पानी का बहाव ज्यादा तेज होने के कारण गुरु साहिब के दो छोटे साहिबजादे जोरावर सिंह और फतेह सिंह तथा माता गुजरी जी गुरु साहिब से बिछुड़ गए। उस वक्त माता गुजरी जी गंग को मिलीं जो किसी समय गुरु घर की सेवा किया करता था। गंगू माता गुजरी को बिछड़े परिवार से मिलाने का भरोसा देकर उन्हें अपने घर ले गया।

पर बाद में सोने के चंद सिक्कों के लालच में गंग ने माता जो और साहिबजादों की खबर वजीर खान को दे दी। वजीर खान के सिपाहियों ने माता गुजरी और साहिबजादे जोगवर सिंह तथा साहिबजादे फतेह सिंह को गिरफ्तार कर लिया। उनको ठंडे बर्ज में रखा गया। प्रातः होते ही साहिबजादों को वजीर खान के समक्ष पेश किया गया जहां पर उन्हें इस्लाम कब्स करने के लिए कहा गया। मगर गुरु जो के छोटे साहिबजादों ने ऐसा करने से इंकार कर दिया।

जब सिपाहियों ने उन्हें सिर झुकाने के लिए कहा तो दोनों ने जवाब दिया कि, ''हम अकालपुरख के सिवाय किसो के आगे नतमस्तक नहीं होते। हम अपने दादा जी की कुर्बानी को व्यर्थ नहीं जाने देंगे जिन्होंने धर्म के नाम पर अपना शीश कटाना उचित समझा मगर झुकाया नहीं।'' जब वे दोनों नहीं माने तो वजीर खान ने उन्हें जिदा दीवारों में चिनवाने का हुक्स दे ढाला।

טטוונעו

कहा जाता है कि जब दोनों साहिबजादों को दीवार में चिनवाना शुरू किया गया तो उन्होंने जपूजी साहिब का पाठ करना शुरू कर दिया तथा दीवार पूरी होने के बाद भीतर से जयकारे की आवाज आई। साहिबजादों ने गुरु घर के महान उद्देश्यों की पूर्ति के लिए अपनी जानें न्यौछावर कर दीं।

छोटे साहिबजादों की इस कुर्बानी से आने वाली नौजवान पोड़ियों को बहुत कुछ सोखने की जरूरत

है। गुरु गोबिंद सिंह के छोटे साहिबजादे समाज के लिए एक आदर्श हैं। उनकी सोच अपनी उम्र से बड़ी थी। उन्होंने हमें बताया कि उम्र का समझदारी से कोई वास्ता नहीं होता। छोटी आपु के बच्चे भी समाज के लिए उदाहरण बन सकते हैं।

ये दोनों नौजवानों को बहादुरी और सिर ठठाकर जीने तथा नाइंसाफी के खिलाफ लहने का पाठ सिखलाते हैं। इसके अलावा वे हिम्मत और नम्रता का पाठ भी सिखलाते हैं। उनको शहीदी सिख नौजवानों को स्थिर और सुदुढ रहने के लिए प्रेरित करती है। छोटे साहिबजादे हमें सच्चाई के लिए लड़ना सिखाते हैं। वे सिखाते हैं कि कैसे देश की और अपने रेष्ट्र की

विरासत के लिए निहर रहने की जरूबत होती है।

भारत की रक्षा हेतु सबसे अधिक कुर्बामियां सिखों ने ही दी है। सिख धर्म भारत का चौधा और दनिया का पांचवां सबसे बडा धर्म है और 550 सालों से अस्तित्व में है। सिखों की ओर से डाले गए योगदान बारे पुस्तकें लिखी जा सकती हैं मगर हैरानी को बात यह है कि सिख भारत की आबादी का सिर्फ 2 प्रतिशत हिस्सा है। सिख स्वभाव से सत्कार योग, मेहनती, उद्यमी और दलेर हैं।

मोदी सरकार ने छोटे साहिबजादों के शहीदी दिवस को दिलाया राष्ट्रीय सम्मान : छोटे साहिबजादों की इतनी

बडी शहादत, इतना बडा जिगरा मगर आजादी के 75 वर्षों के बाद भी इस शहादत को कोई राष्ट्रीय सम्मान नहीं मिल सका। प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी तथा भाजपा को लगातार मिल रहे

विशाल सार्वजनिक समर्थन के पीछे ऐतिहासिक गलतियों को सुधारने का एक बडा कारण है। देश का एक बड़ा वर्ग मानता है कि इतिहास लिखने में बड़ा धोखा हुआ है। उन्होंने दोष लगाया कि देश के लोगों में चालाको से जालिमों के प्रति सम्मान की भावना पैदा की गई जबकि देश के लिए सब कुछ कुर्बान करने वाले अनगिनत बहादुर वोरों को गुमनामी के अंधेरे में झोंक दिया गया। इसी तरह को ऐतिहासिक नाइंसाफी क्री गुरु गोबिद सिंह जो के छोटे साहिवजादों के साथ भी हुई थी।

पर-अब ग्रधानमंत्री मोदी ने 10वें गुरु श्री गुरु गोबिंद सिंह जी के होटे साहिबजादों को त्रदांजलि

देने के लिए हर वर्ष 26 दिसम्बर को समस्त भारत में 'वीर बाल दिवस' के तौर पर मनाने की घोणणा को है। प्रधानमंत्री ने श्री गुरु गोविंद सिंह के प्रकार पर्व पर देश के लोगों को संबोधन करते हुए कहा कि यह साहितवादों की हिम्मत और न्याय की स्थापना के लिए उनके प्रयासों के लिए एक बड़ी श्रद्धांवलि है। वोर बाल दिवस उसी दिन मनाया जाएगा जब बाबा जोरावर सिंह जी और बाबा फतेह सिंह जो ने शहीदी प्राप्त की थी। इन दोनों महान शखिसयतों ने धर्म के महान सिद्धांतों से भटकने की बजाव शहादत का चयन किया।

प्रधानमंत्री ने आगे कहा, ''माता गुवरी जी, त्री गुरु गोविंद सिंह जो और चार साहिबजादों की बहादरी तथा आदशौँ ने लाखों लोगों को ताकत दो है। उन्होंने कभी भी नाइंसाफी के आगे सिर नहीं

ञ्चकाया। उन्होंने एक समावेशी तथा सद्धावना वाले विश्व की कल्पना को। समय की जरूरत है कि ज्यादा से ज्यादा लोगों को चारों साहिक्जादों के बारे में पता होना चाहिए।'' प्रधानमंत्री के इस फैसले के पीछे उनको सोच आने वासी नस्लों को छोटे साहिबजादों के जोवन के बारे में बताना है तथा उनके द्वारा दिए गए सिद्धांतों को अपने जीवन में अपनाने के लिए उत्साहित करना है।

प्रधानमंत्री की सोच को आगे बढ़ाते हुए देश की सभी शैक्षिक संस्थाओं को, स्कृत-कालेजों तथा विश्वविद्यालय स्तर पर 26 दिसम्बर को वीर बाल दिवस मनाए जाने की जरूरत है।

Print Media Coverage

Make in India: India Emerging as a Global Manufacturing Hub

देश में डिजिटल क्रांति के गवाह बने प्रधानमंत्री के नौ साल

भोकंडक्टर उद्योग को उत्साहित करने का उद्देश्य घरेलू निर्माण समर्था स्थापित करके तथा प्रतिभावान मानव शक्ति का इस्तेमल करके भारत की आयात पर निर्भरता को कम करना है। डिजिटल परिवर्तन ने भारत के प्रत्येक कोने में रहते लोगों के जीवन को गहराई से प्रभावित किया है। डिजिटल परिवर्तन सराक्त रूप से एक वैश्विक सफलता को कहानी बन गई है। नि:स्र्देह भारत प्रौधोगिकी के मोर्चे पर अग्रणी है और अपने डिजिटल परिवर्तन को अन्य देशों में विस्तारित करने के लिए जी-20 की अध्यक्षता का कुरालतापूर्वक उपयोग कर रहा है।

कुछेक वर्षों में ही भारत के तकनीकी क्षेत्र में तेजी देखी गई है। प्रभावी नीतियों और बेहतर कार्यान्वयन के साथ भारत 'टेकेड' के सपने को पूरा करने के लिए के प्रयासों को उत्प्रेरित करेगा। हालांकि भारत वर्षों से प्रौधोगिकी क्रांति का नेतृत्व कर रहा है और सेमीकंडक्टर उद्योग को सेमीकंडक्टर विनिर्माण केंद्र बनाने के लिए देश के द्वारा किये गए बड़े प्रयासों ने तकनीकी अभियान को और तेज कर दिया है।

'कैटालाइजिंग इंडियाज सेमीकंडक्टर इकोसिस्टम' पर हाल ही में सम्पन्न तीन दिवसीय सम्मेलन 'सेमीकॉनइंडिया-2023' इस क्षेत्र को बढ़ावा देने और भारत के डिजिटल क्षेत्र और इलेक्ट्रोंनेक विनिर्माण में डिजिटल वेत्र और इलेक्ट्रोंनेक विनिर्माण में प्रयास था। सेमीकंडकटर (चिप) को आधुनिक प्रौद्योगिको का निर्माण खंड कछ जाता है जो कृत्रिम बुद्धिमत्ता, इंटलेट ऑफ थिंस एप्लिकेशन, 5जी संचार और इलेक्ट्रिक वाहन जैसी अन्य उभरती प्रौद्योगिकियों में महत्वपूर्ण घटक हैं। उभरती प्रौद्योगिकियों में बदलते वैश्विक परिदृश्य के साथ आने वाले वर्षों में सेमीकंडकटर उद्योग में वृद्धि देखी जाएगी। ऐसे में आयात पर निर्भता कम करते, घरेलू विनिर्माण क्षमताओं को स्थापित करने और क्षेत्र में निवेश आकर्षित करने का सरकार का दृष्टिकोण सामयिक और प्रभावी है।

व्यापार और विकास पर संयुक्त राष्ट्र सम्मेलन की प्रौद्योगिकी और नवाचार रिपोर्ट 2023 में देशों को नई अग्रणी प्रौद्योगिकियों पर तेशी से आगे बढ़ने का सुझाव दिया गया है, जिससे हरित नवाचार को बढ़ावा मिलेगा तथा जलवायु संकट को कम करने में मदद मिलेगी। इसके साथ-साथ नई प्रौद्योगिकियों से जुड़े आर्थिक लाभ हासिल करने के लिए विकासशील देशों को नई तकनीक अपनाने पर भी जोर दिया।

भारत का सेमीकंडक्टर मिशन 2021 में लॉन्च किया गया था, लेकिन इसके डिजिटल परिवर्तन की यात्रा 2015 में 'डिजिटल इंडिया' के ऐतिहासिक कार्यक्रम के लॉन्च के साथ शुरू हो गई थी। इससे देश के डिजिटल परिदुश्य को फिर से तैयार किया गया और डिजिटल रूप से सशक्त समाज और ज्ञा अर्थव्यवस्था का उदय हुआ है।

जिन प्रमुख क्षेत्रों में अभूतपूर्व प्रगति देखी गई है, उनमें से डिजिटल अर्थव्यवस्था एक है जो भारत में आर्थिक बदलाव ला रही है। प्रौद्योगिको के लिए जमीनी स्तर पर प्रयास में भारत ने 2015 में डिजिटल प्रभुत्व प्राप्त कर लिया था। इसके एक साल बाद 2016 में सरकार द्वारा आधार 'वित्तीय और अन्य सन्क्रियी, लाभ और सेवाओं का लाक्षित

वितरण' अधिनियम पेश किया गया था। इस प्रकार विशिष्ट पहचान संख्या (आधार संख्या) ने सरकार के लिए प्रत्यक्ष लाभ भुगतान (डीबीटी) को लागू करना संभव बना दिया।

विशेष रूप से यह नागरिकों को सब्सिडी, लाभ और सेवाओं को कुशल, पारदर्शी और लाभत डिलीवरी के माध्यम से सुशासन प्राप्त करने का एक साधन साबित हुआ है। सरकार के तिरतर द वाब और उपभोक्ता व्यवहार में बदलाव और व्यावसायिक पारिस्थितिकी तंत्र के विकास के परिणामस्वरूप भारत में इंटरनेट अर्थव्यवस्था में आने वाले वर्षों में एक बड़ा उछाल आने वाला बे। इस साल गूगल, टेमासेक और बेन एंड कम्पनी की जनवरी में जारी संयुक्त रिपोर्ट 'द इकॉनॉमी ऑफ बिलियन कनेक्टेड इंडिंग्वन्स' के अनुसार भारत को इंटरनेट अर्थव्यवस्था 2022 में 175 अरब डॉलर से बढ़कर 2030 तक 1 ट्रिलियन डॉलर तक पहुंचने का अनुमान है। आगे बढ़ते हुए, फिर एक वर्ष बाद 2017 में भारत के प्रधानमंत्री श्री नरेंद्र मोदी ने उमंग ऐप लॉन्च किया, जिसने नागर्रिकों के मोबाइल फोन पर सरकार की पहुंच सुनिश्चित करने के उद्देश्य से प्रमुख सरकारी सेवाओं को एक ही मोबाइल एलिकंशन पर ला दिया था। उमंग पर 1668 से अधिक ई-सेवाएं और 20,197 से अधिक बिल भुगतान सेवाएं उपलब्ध कराई गई हैं।

डिजिटल भुगतान क्षेत्र को बदलना

तकनीकी क्रांति ने हाल के वर्षों में डिजिटल भुगतान लेन-देन में लगातार वृद्धि के साथ देश में डिजिटल भुगतान परिदुश्य में भी महत्वपूर्ण बदलाव किया है। इस के साथ ही, सरकार द्वारा वित्तीय समावेशन को भी संभव बनाया गया है।

'जन धन खाता-आधार-मोबाइल' या (जेएएम), ट्रिनिटी सरकार के वित्तीय समावेशन के विचार के केंद्र में प्रमुख रही है। इसने गरीबों के बैंक खातों में कल्याण सब्सिडी के प्रत्यक्ष लाभ हस्तांतरण (डीबीटी) की सुविधा प्रदान की है। प्रधानमंत्री जन-धन योजना (पीएमजेडीवाई) दुनिया की सबसे बड़ी वित्तीय समावेशन

पहलों में से एक है, जिसे अगस्त 2014 में लॉन्च किया गया था। इसके द्वारा बैंक खाता रहित प्रत्येक परिवार के लिए सार्वभौमिक बैंकिंग सेवाएं प्रदान की । आधार बिना किसी मध्यस्थ के सरकार के लाभों को लोगों तक स्थानांतरित करने के लिए एक मजबूत कड़ी बन गया है। इसने डिजिटल इंडिंजा के विचार में क्रॉति ला दी है।

2016 में लॉन्च किया गया यूनिफाइड पेमेंट इंटरफेस (यूपीओई) डिजिटल लेन-देन करने के लिए देश में सबसे लोकप्रिय माध्यम में से एक बनकर उभरा है।भारत में किए जाने वाले सभी भुगतानों में से 40 प्रतिशत अब डिजिटल हैं।भारत का सेमीकंडक्टर प्रोत्साहन सीधे तौर पर इसके तकनीकी क्षेत्र को आगे बढाएगा और देश में चल रहे डिजिटल परिवर्तन का नेतृत्व करेगा। यह निश्चित रूप से आने वाले वर्षों में 'फ्रटियर प्रौद्योगिकियों' के विकास का मार्ग प्रशस्त करेगा।

-चांसलर, चंडीगढ़ यूनिवर्सिटी संरक्षक, भारतीय अल्पसंख्यक फाउंडेशन मुख्य संरक्षक, एन.आई.डी. फाउंडेशन

अर्जीत समाचार 01-Sep-2023 Page: 4

http://www.ajitsamachar.com/20230901/32/4/1_1.cms

Welfare Schemes for the Poor & Dalits

ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਬਦਲਿਆ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਜੀਵਨ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਜੀ ਦੀ ਦੂਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਅਜਿਹੇ ਹਾਂਪੱਖੀ ਮੁਕਾਮ ਵੱਲ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਣਾਇਕ, ਗੁਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਦਲੇਗੀਨੁਮਾ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਤਬਕੇ ਤੱਕ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਆਉਂਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਸਿਰਮੌਰ ਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਪਨਾ ਲੈ ਕੇ ਤਰੇ ਸ਼ੀ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਭਾਰਤ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸਿਰਜਣ ਵੱਲ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਦਲਿਆ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਭਾਰਤ ਚੋਟੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇਗਾ।

ਦਰਅਸਲ, ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 5 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2014 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਕਸ ਨੀਤੀਗਤ ਅਧਰੰਗ, ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਮਾਣਯੋਗ ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਕਸ ਬਦਲਿਆ ਹੈ, ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹਾਂਪੱਖੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਫ਼ਾਸਟਕਚਰ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਸਕੀਮ ਦੇ

ਤਹਿਤ, ਭਾਰਤ 2020 ਤੋਂ 2025 ਤੱਕ 111 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਰਜਾ, ਸੜਕਾਂ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ, ਰੇਲਵੇ, ਹਵਾਈ ਐਡਿਆਂ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2015 'ਚ ਇਹ ਨਿਵੇਸ਼ 51,935 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 1,72,767 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਉਡਾਣ ਸਕੀਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, 2014 ਤੋਂ 2020

ਤੱਕ ਘਰੇਲੂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 61 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਕੇ ਲਗਭਗ 22 137 ਮਿਲੀਅਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ E ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧ

ਹਰ ਸਾਲ ਯਾਤਗੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 14 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਧੀਨ ਬੰਦਰਗਾਹ ਅਤੇ ਾਜ਼ਰਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਕਾਫੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ele. ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਗਰਮਾਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ 'ਤੇ 3.59 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੇਲਵੇ ਵਿਚ ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਮਾਡਲ ਉੱਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ 30,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਡਿਜੀਟਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼

ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਡਬੈਂਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਨੈੱਟ ਸਮੇਤ ਕਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। 15 ਜਨਵਰੀ, 2021 ਤੱਕ, 4,87,000 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਆਪਟੀਕਲ ਵਾਈਬਰ ਵਿਛਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਉਰਜਾ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ

ਸਾਰਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਸ਼ਨ' ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਯੋਜਨਾ ਹੈ।ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਸ਼ਨ 100 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ।

ਆਰਬਿਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਤੀਸਰਾ ਵੱਡਾ ਉਰਜਾ ਉਪਭੋਗਤਾ ਹੈ।ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਮੁੱਢਲੀ ਉਰਜਾ ਖਪਤ ਵਿਚ 5.8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਉਰਜਾ ਖਪਤ ਬਾਸਕਟ ਵਿਚ ਮੁੱਖ 'ਤੇ ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰੀ ਹੈ। ਤੌਰ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2020 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਘਟ ਕੇ 32.17 ਕਰੋੜ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਜਦੋਂਕਿ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2019 ਵਿਚ ਇਹ 34.20 ਕਰੋੜ ਮੀਟਿਕ ਟਨ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੀ।

ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2020 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਿਫ਼ਾਈਨਰਾਂ ਨੇ ਗਣਵੱਤਾ ਵਿਚ ਸਧਾਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪੈਲ

- ਦਸੰਬਰ 2020 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 160.36 ਐੱਮ.ਐੱਮ.ਟੀ. ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਪੋਸੈਸਿੰਗ ਹੋਈ। ਜੋ ਅਪੈਲ- ਦਸੰਬਰ 2019 ਦੀ ਤਲਨਾ ਵਿਚ 15.8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੁਦ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ 14 ਕਰੋੜ ਮੁਫ਼ਤ ਐੱਲ. ਪੀ. ਜੀ. ਸਿਲੰਡਰ ਵੰਡ ਕੇ ਗ਼ਗੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੀ ਕੀਤੀ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਈਂਧਣ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਪੁਰਤੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ 2011 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਬਾਦੀ 37.7 ਕਰੋੜ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ 2030 ਤੱਕ 60 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ

– ਸ਼ਹਿਰੀ (ਪੀ. ਐੱਮ. ਏ.ਵਾਈ.– ਯੂ) 2022 ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਮਕਾਨ ਮਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੈਣ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀਜ਼ ਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਂਤੀਕਾਰੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ।

ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਜਿਸ ਕਦਰ ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਵ ਹਾਣੀ ਬਣ ਕੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਪੈਂਡੇ ਤੁਰਿਆ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤ ਚੋਟੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਮਾਣ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹਾਂ।

(ਲੇਖਕ ਚੀਫ਼ ਪੈਟਰਨ, ਐੱਨ. ਆਈ. ਡੀ. ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਤੇ ਚਾਂਸਲਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਘੜੁੰਆਂ) chancellor@cumail.in

Print Media Coverage

Make in India: India Emerging as a Global Manufacturing Hub

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਡਿਜੀਟਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਗਵਾਹ ਬਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ 9 ਸਾਲ

ਸੈਮੀ ਕਂਡਕਟਰ ਸਨਅਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਘਰੇਨੂ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦਰਾਮਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਡਿਜੀਟਲ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਗਹਿਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਿਜੀਟਲ ਪਰਿਵਰਤਨ ਚੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੀ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਭਾਰਤ ਰਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਮੋਹਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜੀ-20 ਪਧਾਨਗੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਆਪਣੇ ਡਿਜੀਟਨ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਖ਼ਬ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਅਮਲ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਕਸਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਖਨਾ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕਰਨਾਲੋਜੀ ਕਾਂਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਗਰਦਾ ਹੋਇਆ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਂਤੀ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਸੈਮੀਕੇਡਕਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਇਕ ਵੱਡੀ ਛਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਸੈਮੀਕੰਡਕਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਹੱਥ ਬਣਨ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਕੈਟਨਾਈਜਿੰਗ ਇੰਡੀਆਜ਼ ਸੈਮੀਕੰਡਕਟਰ ਈਕੋਸਿਸਟਮ' 'ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਤਿੰਨ-ਰੇਜ਼ਾ ਕਾਨਵਰੰਸ, 'ਸੋਮੀਕੋਨਇੰਡੀਆ-2023' ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਸੈਕਟਰ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟਾਨਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਯਤਨ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਸੈਮੀਕਾਂਡਕਟਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਹੱਬ ਬਣਨ ਵੱਲ ਕਿਉਂ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ ? ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ

ਕਰੇਗੀ ? ਇਹ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਸੈਮੀਕੈਡਕਟਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਉਂ ਹਨ? ਖੇਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਰਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਲਾਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਬੁੱਧੀ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਆਵ ਬਿੰਗਜ਼ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ, 5ਜੀ ਸੰਚਾਰ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਵਾਹਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉੱਭਰਦੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਦੇ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਉੱਭਰਦੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਵਿਚ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਗਲੋਬਲ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਦੇ ਨਾਲ, ਸੈਮੀਕੈਡਕਟਰ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਰਾਮਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮਰਬਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਬਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ।

ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੁਆਰਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਇਨੋਵੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ 2023 ਨੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਰਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਐਂਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰੀ ਤੇ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਜਲਵਾਯੂ ਸ਼ੱਕਟ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ੈਮੀਕੈਂਡਕਟਰ ਮਿਸਨ 2021 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 2015 ਵਿਚ 'ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਡੀਆ' ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੁਆਤ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ – ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਡਿਜੀਟਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਬ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਆਰਬਿਕਤਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੈਕਟਰ ਜਿਸ ਨੇ ਇਕ ਅਸਾਧਾਰਨ

ਤਰੱਕੀ ਦੇਖੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਡਿਜੀਟਲ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਰਬਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਜਾਗੇ ਕੀਤੀ ਗੁਗਲ, ਟੇਮਾਸੇਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਇੰਡੀਆ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। 2015 ਵਿਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਧਾਰ (ਵਿੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬਸਿਡੀਆਂ, ਲਾਭ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਟੀਚਾ ਸਪੁਰਦਗੀ) ਐਕਟ, 2016 - ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਜੋ ਕਿ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਨੈਬਰਾਂ - ਆਧਾਰ ਨੈਬਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਕਾਨੇ ਵਿਅਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਸਚਤ ਡਲਿਵਰੀ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਉਡਰਿਆ। ਆਧਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬੈਂਕ

ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸੈਸ ਕਰਨ, ਲੀਕੇਜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਓਵਰਹੈਂਡ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਡਾਇਰੈਕਟ ਬੈਨੀਵਿਟ ਟਾਂਸਵਰ (DBT) ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ।

ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਬਸਿਡੀਆਂ, ਸਾਡਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਅਧਾਰਤ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਬਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਪਮਾਇਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਈਕੋਸਿਸਟਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਟ ਆਰਥਿਕਤਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਬੇਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਬਿਲੀਅਨ ਕਨੈਕਟਿਡ ਇੰਡੀਅਨਜ਼ ਦੀ ਇਕ ਸੰਯੁਕਤ ਰਿਪੋਰਟ 'ਦ ਈ-ਕੌਮੀ' ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਇੰਟਰਨੈਂਟ ਆਰਥਿਕਤਾ 2022 ਵਿਚ 175 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਬਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 2030 ਤੱਕ 1 ਟਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨਮਾਨ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਰ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, 2017 ਵਿਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ UMANG ਐਪ ਲਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਵੋਨਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹਿੰਚ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਇਕ ਸਿੰਗਲ ਮੋਥਾਈਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ। UMANG ਵਿਖੇ 1668 ਤੋਂ ਵੱਧ ਈ-ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ 20,197 ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਭੁਗਤਾਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ

ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਂਤੀ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਡਿਜੀਟਲ ਭਗਤਾਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲਾਅ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਜਨ ਧਨ ਖਾਤਾ-ਆਧਾਰ-ਮੋਬਾਈਲ' ਜਾਂ

ਜੇ ਏ.ਐਮ., ਤਿਏਕ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਰਿਆਂ ਤੱਕ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਇਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੂਲਤਪੂਰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਂਕ ਖ਼ਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਭਲਾਈ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਲਾਭ ਟ੍ਰਾਂਸਵਰ (DBTs) ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਨ-ਧਨ ਯੋਜਨਾ (PMJDY), ਅਗਸਤ 2014 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਨੀਆ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਾਹਿਆਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ

ਸਹਾਇਤਾ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਰ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਰੀਆਂ ਹਨ, ਆਧਾਰ ਸਰਬਾਰ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੜੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚੌਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ, ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਲੀਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਫ਼ਿਜੀਟਲ ਇੰਗੀਆ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਰਾਂਤੀ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਯਨੀਵਾਈਡ ਪੇਮੈਂਟ ਇੰਟਰਵੇਸ (UPI) 2016 ਵਿਚ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਡਿਜੀਟਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵਜੋਂ ਉਭਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੁਣ ਡਿਜੀਟਲ ਗਿਸੀ ਰਾਹੀਂ ਹੋਂਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੈਮੀਕੰਡਕਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਰਿਥਰਤਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਵਰੰਟੀਅਰ ਰਕਨਾਲੋਜੀਆਂ' ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਚਾਂਸਲਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕਨਵੀਨਰ, ਭਾਰਤੀ ਘੱਟ विल्डी वध्रिवेद्यत हेंच स्वयुमत, केत आही जो. वध्रिवेद्यत मेशकोर : 81464-34000

Foreign Diplomacy G-20

ਹਾਲ ਹੀ ਦੀ ਆਸਟ੍ਰੇਨੀਆ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਂਬਨੀ ਅਨਬਨੀਜ਼ ਨੇ ਸਾਡੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਨੀ ਦੇ ਹੈਰਿਸ धारव हुं 'डिटल टिंडोल' खेलाहिला, विसित्र हैरिस धाउन करूउ सारे हायजी वैमटेवेंटां, इन्डवी अमासिओं अडे बरिआरो रोक्षं रुवाठां, हुटीव अठे प्रॅडिआफाव्य ਜ਼ੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ।ਮੱਦੀ ਦੀ ਇਸ ਫੇਰੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਸਟੇਨੀਆਂ ਨਾਲ ਦੁਵੈਨੇ ਸੋਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਤੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੀ ठाँग्रेंस्व भेरी सी हिंच सुनी आमर्र्फोओ देवी ਹੈ। ਇਹ ਵੇਗੇ, ਪਿਛਲੇ ਨੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਘੁਰੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇਕ ਭਲਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਦਵੱਲੋ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉੱਚਾ ਚੱਕਿਆ ਹੈ। ਸਿਫ਼ਨੀ ਦੇ ਕੁਫ਼ੋਸ बेंब अंग्रेरा दिवे मैंबडिओ से जिस्डो 'च ਮੌਜੂਦ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਂਬਨੀ ਅਲਬਨੀਜ਼ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ 'ਦ ਕੋਸ' ਰਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਬਹਤੀ ਹੋਰਾਨੀ ਦੀ র্বাঁচ মনী নী বি গাওৱীয়া মৰিভ মচান্তবাৰ हरूभ, भारतित वैम्रहर राभावा सावी बीडे तरे ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਟੈਗ ਅਜੇ ਵੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੀ है। ध्रयार भेडती से बिसेन्न सौजी हूं तप्सटती ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ਾਪਨ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਦਨੀਆ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੋਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਨੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬੇਂਦਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ੱਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ।

ਬਦਲਾਅ

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੋਦੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ रठ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਭਵਵਿਆਪੀ ਰੁਨੀਨ ਵਰਗ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬੜੀ ਹੈ মধ্যদেবী নাজ মঁরাজিক্ষা ਹੈ, নিম বাবন इपाउ ਇਹ तथीं विजय प्रवाजी ਅਤੇ भसवुत খনম-বিৰাময়া ਰਜੋ ਉੱਤਰਿਆ ਹੈ। ਦਵੱਲੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਅਤੇ बंबीओं प्रवडीओं ठाठ ਨਿਪੰਨਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਟਾ ਮੋਦੀ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ 'ਚ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੇਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਰ ਕੀਰਾ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਇਆ। ਇਹ वर्स हिंग तही दो ਮর্যরবাধুরম থম, বিষ্টুবি রারত খুরম বির আর্বারির

ਇਹਾ ਹੈ। रुस ही 'च इंपर दिर्देय चीठ रा ਹਮਲਾਬਰ ਰਖ ਵਧੇਰੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਨ ਆਪਣੇ ਕਟਨੀਤੀਕ ਸੰਬੰਧ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਸਫ਼ਨਤਾ ਹਾਲਿਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਆਸਟੇਲੀਆ ਅਤੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। सबैदिउ है धाँग्रह सिरे देहे, इस-युवढेत से ਸ਼ੁੱਧ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਵੀ ਰੂਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਰਕ इण्होबाकी अडे बपाड हूं सावी हॉक्श ਹै। ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਨਵੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਰੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੇਸ਼ਾਰਿਕ ਲੀਡਰ ਬਣਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੇਜੀ ਨੂੰ ਆਕਰੀਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਵੱਲੇ ਤੁਰੇਵੇਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਮਹੱਤਵਪੁਰਨ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਕਿਦੇਬੀ ਦੇਰਿਆਂ ਦਾ ਨਰੀਜ਼ਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਕਾਰਾਰਮਿਕ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੋਬੰਧ ਲਗਾਰਾਰ ਬਿਹਰਰ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਾਂਝਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਆਰਬਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣ ਕੇ ਉੱਭਰਿਆ ਹੈ, ਸਗੋ विषय सही आप सी विडठ घट वे बी ਉੱਭਰਿਆ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਦਰਾ ਛੱਡ (ਆਈ.ਐਮ.ਐੱਫ਼.) ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ

भरवविबन्धवां सा हित्र 'स्वासीट मधेट' डाव ਚਮਰਦਾ ਤਾਰਾ ਆਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ, ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਰ ਸਮੇਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਨਿਰਯਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 750 ਬਿਲੀਅਨ ਨੇ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ 760 ਬਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ 2030 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ

ठिवपाज़ हुँ 2 ट्रिडोशह इन्हर उँव हिसार से ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ (FTP) 2023 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਂਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ 'ਚ ਯੋਗਦਾਨ

ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਰਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਵ ਭਰ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤੱਕ वि प्रेम्बड राप्टर (प्र.श्रेत.) हे से इपड हूं सलवाजु विराजवों से जठतां विस हिव ਵਿਸ਼ਵ ਆਹੁਬਿਕ ਆਉਟਲੁੱਕ ਰਿਪੋਰਟ- 'ਏ ਰੋਕੀ ਤੁਨਿਆਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਪੀ.ਐਮ. ਮੋਦੀ ਨੇ ਮੱਕ ਪੂਰਕ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵੀ

বিন্ন তবিপাসী বিবাস, सहरूप दिंड अडे रिवारी सोस्त हैसे हं अप्यटी धाँउसे ਤਰਜੀਹ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰ धेवती ठितपाहित येताराठ (ਐਨ.ਡੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, इखड हे बिरु है बि ਉਹ 2030 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਹੱਲ ਘਰੇਨੂ ਉਤਪਾਦ (ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ.) ਦੇ ਅਨੁਪਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਗਗੈਨ ਹਾਉਸ तेमां से रिक्षणी जीवतजा है 45 डोमरी उँव धरा सेदेता।

उँव 'डे अंते बंध तो सीत सा माजभवा बढ विवयतों- विच डाउउ हुं दिवय मंगुवा वाम्रतव समयामु धरियवठत ਬਾਨਵਰੰਸ, 2022 ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਨੇ 2070 ਤੱਕ ਸ਼ੱਧ ਜੀਰੇ ਨਿਕਾਸੀ ਪਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਨੁਬੂਲਰਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 2030 ਰੱਕ ਲਗਭਗ 85.6 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਰੁੰਪਏ ਲਗਾਉਣ ਦਾ बाश्वरण बीजा। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ बरठ ਲਈ ਭਾਰਤ बारबठ डुँटप्रिंटम से म्युंची बभी ठरी ड्रिसा ਦੇ ਹਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ बिरोडो प्रेडेंग हूं दर्णारुज अने आपटी बिरोही बुटरीजी अने अर्हेंधजा पूजी बचठाईंचठा से लिने बसें ब्राउठ है 100 हैं बैंप ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਿਡ-19 ਟੀਰਿਆਂ ਦੀਆਂ 65 ਮਿਲੀਅਨ ਖਰਾਬਾਂ ਦਾ ਨਿਰਸ਼ਾਰ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਪੁਲਾੜ ਤਰਨੀਕੀ ਸਮਰੱਬਾ ਲੱਕੇ हतें हैं बिरोस ठोडों से दिव पुझ्खाशको सचठ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਵੀ ਰਮੇਤਾ ਵਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਮਰੱਬਾ ਅਤੇ ਹਨਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਪਲਾੜ ਵੇਜ मेतठत ते 19 बॅथ-बॅथ रोवां सिबें वि दरांम, वेतेज्ञा, भागरेठीभा, इग्लोठ, वेर्तवीभा, बिततेज, हिस्तवारीठ, हिटती, श्रेवे माधाठ से 177 ਉਪਤੁਹਿ ਨਾਂਚ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਮੱਧ-ਪੂਰਬ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੇ ਸਬੰਧ

ਸਿਟਫ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ,

ਸ਼ਾਨ ਆਪਣੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਨਹਿਰਦ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਸੰਬੰਧ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ ਹਨ सरें अभरोवां हे भेंप पुरब डें आपरीओं रुसरां स्व बत सरीओं चरु, भलिये स्ने प्रयार्ठ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਫਟਨੀਤਕ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸ਼ੇਬੇਧਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਰ ਬਰਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ-ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸ਼ੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਤਰ, ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਥ ਅਮੀਰਾਤ, ਸਾਉਦੀ ਅਰਥ, ਬਹਿਗੇਨ, ਜਗਭਨ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਰ ਸ਼ਿੰਧ ਬਣਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਇਜ਼ਹਾਈਲ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵੁੱਲਿਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਦੌਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਜ਼ਹਾਈਨ ਅਤੇ हरुप्रजीत रुफ हो इटतीउव मंबंध घटारी ਰੱਖੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਲਸਤੀਨ ਨਾਲ ਦੁਵੇਨੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੁ.ਏ.ਈ. ਨੇ 2022 ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਉੱਨਤ ਤਬਨੀਕਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਇਕ ਸਮਝੇਤਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਗੀਤੇ ਹਨ।

ਆਰਵਿਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਣਨੀਤਿਕ, ਮੋਈ ਯੁੱਗ सेगत उत्तर स दिवाप वसी तुरां बॉपश ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਨੇ ਦੇਸ਼ रुष्टी वही प्रेमांडव स्टरमों धेर्ने उठ अउँ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਕਤ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੀਡਰਇਪ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੋ ਸ਼ਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੀ ਪਸ਼ੱਸ਼ਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰਨ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਅਨੇਬਾਂ ਸਾਣ-ਸ਼ਨਮਾਨ ਵੀ ਹਾਸਿਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਯਕੀਨਨ 2047 ਤੱਕ ਇਕ ਵਿਕਸਿਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੁਪਨਾ, ਹੁਣ ਪੁਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਹੈ।

-जंग्रलन, चंत्रोतात्र पुरुषिर्वाग्रटी संस्वर्थ्य , क्षेत्र अप्ती जी हाष्ट्री बेठत बतदीतन, इच्छडी थेंट निल्डी इच्चेंडेक । *सेक्टोस* : 81464-34000

ਸ਼ਾਉਂਦੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਖ਼ਰਾਬ

ਸਾਕ': ਇਕ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂ

26 ਦਸੰਬਰ, 1704 ਉਹ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ 10ਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫ਼ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਦੀ।ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਬੇਹੱਦ ਛੋਟੀ ਸੀ।

ਖ਼ਾਲਸ਼ਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਵਜੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਲੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਸਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਕਈ ਦਿਨ ਲੰਮੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਖ਼ਤਰੇ ਨੇ ਭਾਂਪ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਲਾ ਛੱਡਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। 20-21 ਦਸੰਬਰ, 1704 ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਿਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਹਾਅ ਵੱਧ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਵਤਹਿ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੜ ਗਏ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਗੋਗੂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਗੋਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਛੜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ।

ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੇ ਲਾਲਚ 'ਚ ਗੋਗੂ ਨੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਗੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਫ਼ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੰਡੇ ਬੁਰਜ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਵੇਰੇ ਦੋਵੇਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਜਦੋਂ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਭੁਕਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 'ਅਸੀਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਝੁਕਾਉਂਦੇ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿਆਂਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰ ਕਟਾਉਣਾ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ ਪਰ ਝੁਕਾਉਣਾ ਨਹੀਂ।' ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਤਾਂ. ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ 'ਚ ਚਿਣਵਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂ ਦੀਵਾਰ 'ਚ ਚਿਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ' ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੀਵਾਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਦਰੋਂ ਜੈਕਾਰੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਮਹਾਨ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਰਤੀ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਦੀ

ਲੋੜ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ, ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਮਰ ਦਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਉਦਾਹਰਣ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰੀ, ਅਣਖ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜਣ ਦਾ, ਹਿਮਤ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾਪਾਠ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ,ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਡਿੱਗ ਅਤੇ ਅਡੋਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨੂੰ ਅਡਿੱਗ ਅਤੇ ਅਡਲ ਗੋਹਣ ਲੋਈ ਪ੍ਰਾਹਰ ਕਰਦਾ ਦਾ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਲਈ ਲੜਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਲਈ ਅੜੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਭਾਰਤ ਦਾ ਚੌਥਾਂ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਧਰਮ ਹੈ ਅਤੇ 550 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਹੈ।ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਪਸਤਕਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ 2% ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ, ਮਿਹਨਤੀ, ਉੱਦਮੀ ਅਤੇ ਦਲੇਰ ਹਨ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਦਿਵਾਇਆ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਨਮਾਨ : ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਸ਼ਹਾਦਤ, ਇੰਨਾ

ਵੱਡਾ ਜਿਗਰਾ ਪਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 75 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਲ ਰਹੇ

ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਤਕ ਸਮਰਥਨ ਪਿੱਛੇ 'ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਲਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ' ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਵਰਗ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣ 'ਚ ਵੱਡਾ ਧੋਖਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਂਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦਕਿ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਣਗਿਣਤ ਬਹਾਦਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਨਾਮੀ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਪਰ ਹਣ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ 10ਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ 26

ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ, ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ 'ਵੀਰ ਬਾਲ ਦਿਵਸ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਮੋਦੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੂਰਬ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਹਿਮਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਢੁੱਕਵੀਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ, ਵੀਰ ਬਾਲ ਦਿਵਸ ਉਸੇ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ,

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ नी ਅਤੇ ਚਾਰ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ, ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਝੁਕਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਅਤੇ:

ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ, ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਜੀ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਹੀਆਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੈਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ, ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ 26 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ 'ਵੀਰ ਬਾਲ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ

Print Media Coverage

26 ਦਸੰਬਰ 1704 ਉਹ ਇਨ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜ਼ਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ हजारदी भी सिंह से 10वें सतु. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਦਾਇਆ ਦੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ। ਉਸ ਦੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾ ਦੀ ਉਮਰ ਮਹਿਰ 5 ਸਾਲ ਅਤੇ 7 ਸਾਲ ਸੀ। ਮਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਸੁਪੇਦਾਰ ਵਸੀਰ ਅਨ ਨੇ ਅਨੰਦਮਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿੜ੍ਹੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਇੱਡਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਬਕ ਸਿਖਾਉਣਾ ਵਧੁੰਦੇ ਸਨ धत वही दिठ संघे भेते 3 खभार ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਰਾਪ ਇਲਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹਾ ਛੱਡਣ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 20-21 ਦਸੰਬਰ 1704 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਿਲ੍ਹਾ ਜੱਤ ਵਿੱਤ। ਸਰਸ ਨਵੀਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦ ਵਰਾਅ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਵਾਏ ਜੋਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਛਤਹਿ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਕੀ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲੋਂ ਇੱਛਤ ਗਏ। ਉਸ ਦੇਲੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜ਼ਜ਼ੀ ਜੀ ਗੱਗੂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜੋ ਕਿਸੇ -ਆਈ। ਛੋਟੇ-ਸਾਰਿਬਜ਼ਾਇਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਮਹਿਲ ਦੀ ਸੰਦਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਫ਼ਰਬਾਨੀ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੰਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਛਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਘਰ B Bowra

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੇ মাজৰ দিব ব্ৰীম ঠ মাজ লা মণ্ড ਸਾਹਿਬਰਾਇਆਂ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਵਰੀਰ ਖ਼ਾਨ ਨੂੰ ਦੇ ਇੱਤੀ ਤੇ ਸਿਪਾਈਆਂ ਨੇ ਮਾਤਾ ਰਜਰੀ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਸਾਹਿਬਗਾਇਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੱਢੇ इतन दिव अधिका तिका। महेते ਦੇਵੇਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਇਆਂ ਨੂੰ ਵਜੀਰ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਬਾਮ ਕਸੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਇਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਇੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਸਿੰਘਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਛਕਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 'ਅਸੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ

ਅਸ਼ੀ ਅੱਖਣੇ ਦੱਦਾ ਜਾਂ ਦਾ ਤੁਹਾਸਤ 'ਚ ਸ਼ਾਹਨਮਾਗ 'ਅਗ ਸਾਰ ਨਾਮ ਸਾ ਨੂੰ ਦਿਅਗ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਵਾਂਚੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਹਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣਰੀ ਪੱਡਾਂ ਤੇ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾ 'ਤੇ ਸਿਭ ਕਣਾਉਰਾਂ ,ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਡੀਸ਼ਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਠੀਕ ਸ਼ਾਮਇਆ ਪਰ ਝੁਕੇ ਨਹੀਂ ਸਨਾਂ। ਮੇਰੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਕੋਮ ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਵੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਤਾ, ਵਚੀਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਵਰ, ਸ਼ਹਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਮਾਨ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਇਆਂ ਨੂੰ ਜਿਊਰੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਣਵਾਉਣ ਦਾ ਐਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੇਦੇ ਸਾਹਿਬਤਾਇਆਂ ਨੂੰ ਈਵਾਰ ਵਿਚ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫ਼ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਣਗੋ ਚਿਤਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਜੀਤਾ ਜਿਸਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮ ਏਵਾਨ ਸ਼ਰਧਾਗਤੀ ਛੋਟ ते 'लाली मध्येब' रा पाठ सहरु'

 ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੇ ਲਾਲਚ 'ਚ ਗੋਗ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਧੋਖਾ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਰਾਹਮਾਂ ਦੀ ਈਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੇਨੀ

ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਵਾਸਲਰ, चंडीवाड् पुरश्चिवर्णिती।

ਦਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਦੀਵਾਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸ਼ਾਅਦ ਔਦਰੋਂ ਐਂਡਰੇ ਦੀ ਆਵਜ ਪੀਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗਸਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜਾਦੇ ਸਮਾਸ ਲਈ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ, ਆਪਣੀ ਉਮਜ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵੱਸਿਆ ਕਿ ਉਮਰ ਦਾ ਸਮਾਤਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਮਿਸਾਲ ਘਟ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਡਿੰਗ ਅਤੇ ਅਡੋਲ ਗਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਿਤ කැදී වී

ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਲਈ ਲਤਨਾ ਸਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕੈਮ ਦੀ ਵਿਰਸਤ ਸ਼ਿੰਦ ਦਸ ਤ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਦਾ ਇਹਨਤ ਲਈ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੈਂਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਸ਼ੈਂਦਰ ਸੰਦੀ ਨੇ ਸ਼ਿਹਾ ਸੀ, "ਮਾਤਾ ਗੁਜਕੀ ਜੀ, ਸ੍ਰੇ ਗੁਰੂ ਗੋਕਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੋ ਅਤੇ ਵਾਰ ਸਾਹਿਬਗਾਇਆ ਦੀ ਕ ਪਰ ਸਭ ਨਹੀਂ ਭੁੜਾਉਂਦੇ। ਅਤੀ ਆਪਣੇ ਵਾਦਾ ਸੀ ਦੀ ਤੁਰਧਾਨੀ ਵੀ ਬੇਇਨਸਾਡੀ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨੂੰ ਵਿਅਰਬ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਵਾਰੀ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਤੁੜਾਇਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਰਤ 'ਤੇ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾ 'ਤੇ ਸਿਭ ਕਟਾਉਣਾਂ ,ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਰੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਪ ਬਹਾਦਰੀ ਤੇ ਆਦਰਸ਼ਾ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ (26 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਪੂਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵੱਲੋਂ, ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਬਜ਼ਾਇਆਂ ਬਾਬਾ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ - सहरुक्षे।

₫ @

ਜਲੰਧਰ : ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵੱਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਸਭ ਅਜੇ ਵੀ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਬਿਤੀ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਟ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਚਾਦੀ ਦੇ 75 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਜ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਬਿਤੀ 'ਚ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕੀਆਂ। ਜਦੋਂ 2014 'ਚ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਟ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੰਮ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਟ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੰਮ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦਾ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਔਰਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਤੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 48.39 ਫ਼ੀਸਦੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ, ਮਰਦਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਬਹੁਤ ਔਖੇ ਸਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ 2014-15 'ਚ ਪ੍ਰਤੀ 1000 ਮਰਦਾ ਪਿੱਛੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱ ਕੇ \$96 ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। 2014-15 'ਚ ਹਰਿਆਟਾ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਮੇਤ \$ ਸ਼ੂਬਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਦਾਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਮੱਦਿਆ ਪਤੀ ਉਸ ਦੀਸੋਚ ਵਲ ਵਿਚ ਰਸ-ਯਕਰੇਨ ਯੱਧ ਦਾ ਮੱਦਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਅੰਤ

ਬਾਲੀ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਜੀ-20 ਸਿਖ਼ਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਦੋ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਕਿ 'ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ ਯੁੱਧ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਯੁੱਗ ਨਹੀਂ ਹੈ' ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਆਮ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ 2023 ਲਈ ਜੀ-20 ਦੀ ਪਤੀਨਿਧਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿਖ਼ਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਲਈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ, ਪੀ ਐਮ ਮੋਦੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦਰਮਿਆਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੀਤ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਕਾਰਤਮਿਕ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਜੀ−20 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ 'ਠੌਸ ਅਤੇ ਸਮੁਹਿਕ ਮਜ਼ਬੁਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦਾ ਇਕ ਸੈਕਲਪ' ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਸਬਾਪਤ ਹੋਣਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ. ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਫੰਡ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਸਾਂਝੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਛੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਿਕਾਉ ਵਿਕਾਸ, ਬਹੁਪੱਖੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਜੀ-20 ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਹ ਵਰਨਣ

ਵਿਸ਼ਵ-ਭਰ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜੀ-20 ਸਿਖ਼ਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਇਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ.

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਬਾਲੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਜੀ-20 ਸਿਖ਼ਰ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 30094-9੯ ਵਿਸ਼ਵ ਰਾਹਤ-ਕੋਸ਼ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਇਕਜੁਟਤਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ

02-Dec-2022

ਵਿਸ਼ਵ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਚੱਖਾ ਸਮਰਥਨ ਸੰਮੇਲਨ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੇ 10 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ

ਜਦੋਂ ਵੀ ਯੱਧ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਮੱਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਕਰਸ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਜਿਸ ਦਨੀਆ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਜੰਗ ਅਤੇ ਅੱਜ ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਸਮੇਂ ਸਥਿਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਪਾਉਂਦੀ। ਬਾਲੀ ਵਿਚ, ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦਾ ਕਟਨੀਤਕ ਸੰਵਾਦ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਸੰਬੰਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ, ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥ-ਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਠੋਸ ਮੰਚ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਲੜਾਈ

ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਜੀ-20 ਸਿਖ਼ਰ ਸੰਮੇਲਨ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਤੋਂ ਜੀ-20 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਜੀ-20 ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਨਾਅਰਾ 'ਇਕ ਧਰਤੀ. ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ, ਇਕ ਭਵਿੱਖ' ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਚੱਕੇ ਹਨ।

ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਬਾਲੀ 'ਚ ਜੀ-20 ਦੇ ਸਮਹ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨਾ, ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਰਿਵਰਤਨ ਪਹੁੰਚਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਭ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਆਪਕ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਕਾਸ. ਮਹਿਲਾ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ, ਤਕਨੀਕ-ਅਨਕੁਲ ਵਿਕਾਸ, ਜਲ-ਵਿਵਸਥਾ ਪੋਸ਼ਣ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਵ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਇਸ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਤੇ ਖਾਤੇ ਬੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵੱਡੀ ਸਾਰਥਕ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਾਬਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਹੋਵੇਗੀ।ਭਾਰਤ 2023 ਵਿਚ ਜੀ-20 ਸਿਖ਼ਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਲਈ ਖੁਦ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ

ਬਾਲੀ ਵਿਚ ਜੀ-20 ਸਿਖ਼ਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸੱਭਿਅਤਾ, ਵਿਭਿੰਨਤਾ, ਸੰਮਿਲਤ ਜੱਦੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ 'ਜੀ-20' ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਲਾਭ ਸਾਰਿਆਂ ਤੱਕ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਡਿਜੀਟਲ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਲਗਭਗ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਭੁਗਤਾਨ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਿਜੀਟਲ ਤਕਨੀਕਾਂ (ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਛਾਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 460 ਮਿਲੀਅਨ ਨਵੇਂ ਬੈਂਕ

-सेर धेरसत, भैतभाष्टीज्ञी र पुंबेसत संप्रसर, संबीतव् पुठीबर्तप्ररी। ਸੰਬਾਈਲ : 81464-34000

ਜੀ-20 ਬਾਲੀ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ : ਵਿਸ਼ਵ ਮੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੁਖ਼ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਹੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਤ : ਸੰਧੁ

'ਜੀ-20'-2023 ਦਾ ਮੰਚ ਵਧੀਆ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਮੋਦੀ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

पेजीवाज्. 19 रुपेषन (U.U.) : ਬਾਲੀ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਜੀ-20 ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਗੇ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੇਧੁ ਚਾਂਸਲਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ खतीबतमटी ते हिम मंभेलत बिच ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਨਗੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ 2023 ਲਈ ਜੀ-20 ਦੀ ਪਤੀਨਿਧਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੁਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਸਥਿਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦਾ ਇਕ ਪਤਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਆਗ ਵਜੋਂ ਸਵਾਪਤ ਹੋਣਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮੋਲਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਸਾਂਝੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਾਅ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜਿਵਾਂ ਹੀ ਬਾਲੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਜੀ-20 ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਹਨੀਆ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਰਬ-ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਮੁਦਿਆਂ ਪੂਤੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਗੁੰਜ ਉਠੀ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਸ-ਯੁਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਅੰਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਕਿ 'ਅੱਜ ਦਾ ਦੱਗ ਦੱਧ ਦਾ ਯੱਗ ਨਹੀਂ ਹੈ' ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਕਜ਼ਟਤਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ

ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਅਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਪੀ.ਐਮ ਮੋਦੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਲਗੋਖਿਆ ਨੂੰ ਯਗੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੀ-20 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ 'ਠੌਸ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਸੰਕਲਪ' ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਵਿਸ਼ਵ-ਭਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ "ਜੀ-20" ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਮੇਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਫ਼ੱਡ ਦੁਆਰਾ ਪਛਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਿਕਾਉ ਵਿਕਾਸ, ਬਹੁਪੱਖੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਬਾ ਨਿਭਾਈ। ਛੇੜੀਧ-19 ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਰਾਹਰ-ਕੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚ 10 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਬੀ ਡਾਲਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਸ਼ੁੱਧ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦਰਮਿਆਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੀਤ ਜੰਗ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੁਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਕਾਰ ਲਗਾਈ ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਪਾਉਂਦੀ।

ਬਾਲੀ ਵਿਚ, ਪਹਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦਾ ਕੁਟਨੀਤੀ ਸੰਵਾਦ 'ਤੇ ਜੋਰ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਮਤੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ रे हिए सबीठी बटाहिआ वि मी-20 ৰিমৰ ਅਰਥ-ਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਠੋਸ ਮੰਚ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਲੜਾਈ ਦੇ भेराफ बिच ठा बरफ्रिश साथे। ਬਾਲੀ ਵਿਚ ਜੀ-20 ਸਿਖਰ ਸੰਮੋਲਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਮੌਢ ਜੀ-20 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਜੀ-20 ਸਿਖਰ ਸ਼ੇਮੋਲਨ ਦਾ ਨਾਹਰਾ 'ਇਕ ਧਰਤੀ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ, ਇੱਕ ਭਵਿੱਖ' ਪਹਿਲਾਂ वी सावी बत मुंबे वता सी-20 ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਪਹਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਬਾਲੀ 'ਚ ਜੀ-20 ਸਮਹੂ ਨੇਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਭਰਜੀਤ ਕਰਨਾ, ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਲੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯੂਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਆਪਕ ਚਰਚਾ ਕੀਜੀ। ਇਸ ਹੋ ਇਲਾਵਾ ਨਿਰੰਜਰ ਵਿਕਾਸ, ਮਹਿਲਾ ਸ਼ਕਤੀਵਰਨ, ਤਕਨੀਕ-ਅਨੁਕੁਨ ਵਿਕਾਸ, ਜਨ-विवसया ਪੋਸ਼ਣ, 4131452 ਲਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਲਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਵ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ

मी-20 ਪੂਰੀਨਿਧਰਾ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ. ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਨਤੀਜੇ ਪਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਾਸਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ 2023 ਵਿੱਚ ਜੀ-20 ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਮੇਜਥਾਨੀ ਲਈ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਭਾਰਤ एं बंध-बंध तना' बिच नी-20 ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੰਦੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸਭਿਅਤਾ, ਵਿਭਿੰਨਤਾ, ਸ਼ੱਮਿਲਤ ਜੱਦੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ

ਨੇ 'ਜੀ-20' ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ farer for ਡਿਜੀਟਲ ਪਰਿਵਰਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਸਾਇਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ. ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਭ ਗੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਸ਼ੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਡਿਜੀਟਲ ਸ਼ਗੀਨੀਕ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੀ.ਐਮ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਲਗਭਗ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭਗਤਾਨ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ विमोटल उवतीवर्ग (प्रसेटबावल्ग) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਭਿਜੀਟਨ ਪਛਾਣ ਦੇ ਅਧਾਰ `ਤੇ 460 6ਲੀਅਨ ਨਵੇਂ ਵੱਕ ਖ਼ਾਰੇ ਚੋਲ੍ਹੇ ਹਨ. ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਤੀ ਅੱਜ ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਅੱਜ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਪਧਰੀ ਨੇਤਾ ਸਟ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 5 ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਕੱਟੇ ਚਲਾਨ

ਸ਼ੋਰਿੰਡਾ , 19 ਨਵੰਬਰ (ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦਸੰਗ) : ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੇ ਟਰਾਲੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਕੂਲ ਬਸਾਂ ਦੇ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਂਜ਼ਾ ਕਸਦਿਆਂ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਮੋਰਿੰਡਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਵਲੋਂ ਸ਼ੋਰਿੰਡਾ-ਚੁੰਨੀ ਬਾਈਪਾਸ ਚੌਕ ਨੇੜੇ ਨਾਕੇਬੰਦੀ ਕਰ ਕੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 5 ਵਹੀਕਲਾਂ ਦੇ ਚਲਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਐਸ ਡੀ ਐਮ. ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਰੇਤੇ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਿੱਪਰਾਂ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਸਵੇਕ ਸਿੰਘ ਇੱਟਾਂ ਅਤੇ ਰੇਤੇ-ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਢੱਅ- ਆਦਿ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਢੋਆਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਟੈਕਟਰ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਨਾਕੇਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਕਲ 5 ਚਲਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਨਾਂ बिच 2 टिंपर, 2 टरेवटर टरासी ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਬੱਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਫ਼ਤਰ ਐਸ ਕੀ ਐਮ. ਮੌਰਿਕਾ. ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ, ਸਿਪਾਹੀ

ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਿਆ : 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ'

ਭਾਰਤ 2023 ਦੇ ਮੱਧ ਰੱਕ ਚੀਨ ਨੂੰ ਪਛਾਤ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਵਾਦੀ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਨ ਵੱਲ ਵਧ ਇਹਾ ਹੈ ਪਰ ਆਂਕਾਰ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰੀ 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਰ' ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਨੁੱਕੜ ਅਤੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਕੋਨਾਂ ਵਿਚ ਗੁਂਜਣ ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਗੋਂਕਿਆ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਲੱਖਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਵਾਲੇ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ' ਦੇ 100ਵੇਂ ਐਪੀਸੇਡ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਅਪ੍ਰੇਲ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਹਿਣ ਦਿਓ' ਵਾਕਅੰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਗਰਕਰਾ ਅਤੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਭਗੇ 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ' ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਤਰਾ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੈਗਰਾਮ 'ਮਨ ਕੀ बाउ' हुढ़ बोउा में अँस बी विठां दुवाप्टर साठी है। ਇਹ ਇਕ ਬੇਹੱਦ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ ਪੀ. ਐੱਮ. ਨੇ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਰੱਕ ਪੁੱਜਣ ਦਾ ਯਰਨ ਕੀਰਾ, ਜਿਸ ਰਾਹੀ ਬੀ. ਐੱਮ. ਮੋਦੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਪੀ. ਐੱਮ. ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ।ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੌਮੀ ਮਹੱਤਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੀ ਸਫਨਤਾ ਇਸ ਰੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਛਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੇ 🕴 ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਨੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ 'ਮਨ 📔 ਤੋਂ ਫੋਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਰੀ ਐਪੀਸੰਡ ਵਿਚ ਸਿਰਵ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਰਾਚੀਂ 61,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੇਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਹਾਲਲ ਕੀਤੇ। ।

ਰੇਡੀਓ ਮਾਧਿਅਮ ਕਿਉਂ ? : ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਇਸ ਪੋਗਰਾਮ ਨੇ ਇਕ ਲੋਬਾ ਸਫਰ ਤੇਅ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਰ' ਲਈ ਫੇਡੀਓ ਨੂੰ ਇਕ ਮਾਧਿਅਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੇਂਡੀਓ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪਹੁੰਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ

ਭੁਲਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ 1920 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਰੇਡੀਓ ਨੇ ਇਹ ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਸੀ।

ਨੀਤੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ : ਕਟਕ ਦੇ ਚਾਹ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਓ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਉੱਦਮੀ ਸਾਧਨਾ ਦੇਵੀ, ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿੱਸੇ ਸੁਣੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪੀ. ਐੱਮ. ਮੋਦੀ ਦੇ 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਰ' ਰੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਦਲ ਗਈ। ਇਕ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜੋ ਸੰਭਾਵਿਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਕੋਢੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਖਰੀ ਨਾਰਰਿਕਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ, ਸਟਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਮਾਹਿਅਮ ਨਾਲ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਤਕਦੀਨੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਬਾਤ' ਦੇ ਮਾਇਅਮ ਨਾਲ ਇਕ ਤੰਤਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸ਼ਵਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਬਦਲਾਅ उठ-मर्वडउा, मरेभ मेरा, मर्वीधमा, बिंट रिडोमा, น่ใช่พาพสิมโอสา ผลสสิสสธ เอส ผลิติ ลาสเสส

ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ हुइग्बां है थी. क्रेंस ਨਰਿੰਦਰ ਮਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ' ਰਾਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਟੀਕਾਕਰਨ ਮੁਹਿੰਮ 'ਚ ਭੂਮਿਕਾ : 'ਮਨ ਕੀ ਵਾਰ'.ਨੇ ਕੇਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ पर्वचारिशा सिबे टवठेट बुरुबरोबिरी रुवी मी। एव ਮੈਨੂੰ ਮੀਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਾਂਬੀ ਕੀਤੀ ਗੋਟੀ ਇਕ ਘਟਨਾ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਮੱਧ ਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਪੀ. ਐੱਮ. ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵਲੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਬਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਗਵਾਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ र्ग वि ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤੀਆਂ ਸਗੋ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਵਰਗੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਪਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 2020 ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਕਈ ਮਨ ਕੀ ਵਾਰ' ਦੌਰਾਨ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਕੀਮਾਥੀ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਬਣ ਗਈ ਸੀ।

वेडोरि सोदत हु ਉंसदत वरस रहे : भेरी सो रे 'ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮੁੜ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਇਸ

पुंता दिस तेहोंसि सी ਭਮਿਕਾ ਅਤੇ ਪਰੰਚ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ। ਰੇਡੀਓ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿਦਰ

ਮੋਦੀ ਨੇ ਫਰਵਰੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਰੋਡੀਓ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਰਿਡੀਓ ਅਭਿਨਵ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਉੱਜਵਲ ਕਰਦਾ ਰਹੇ। (हेश्वत चेत्रीतड़ पुरोबरिमटी से बार्टाज कांग्रस्त वर्ठ

Digital Media Coverage

Foreign Diplomacy G-20

How India and US became indispensable friends

CM Mann convenes meeting of administrative secretaries tomorrow (Dec 6)

Link: https://www.babushahi.com/opinion.php?oid=1622&headline=Special-feature-on-Prime-Minister-Narender-Modi%E2%80%99s-visit-to-the-US....by-Satham-Singh-Sandhu%C2%A0

Home Punjab-Chandi	garh Haryana-Himachal N	ational World News	Photo Gallery Vi	seo Gallery		
Email Alert Tirohni Ne	scer Cereer-Ecucetion En	tertainment Booka-Litera	nure Technolog	and Trendo		
NEWS FLASH	pan to make global splas	h + Dec 06, 2023 "	it's something w	e take very ser	iously": US amid indictn	nent of Indian in
	oes and unsung v				TOP NEWS	O VIEW A
the welfare of society witness surge as Padma Awardees since 2014 Satnam Singh Sandhu					Punjab's Meritorious School Ferozepur girl student to visit Japan to make global splas	
A special article on India's 2nd Highest Civilian Awards- Padma Awards Prolimes On : Jan 31, 2023 12:00 AM					'It's something we take very seriously': US amid indictment of Indian in folled 'plot' to kill Sikh separatist Pannun	
f Share V Tuest	Share 🖾 Email			- GO BACK	President Murmu, PM Mo parliamentarians pays trit Ambedkar on his death ar	bute to BR
ਦਾਦਾ ਜੀ			1/m		Security beefed up in Ayo anniversary of Babri Masj	
ਦੀਆਂ ਬਾਤਾ					Cross-border love story 2 woman arrives in India to	
	Corrector K Raman	Jaglish Lal Abeja	Tulasi		Karni Sena protest death Gogamedi, BJP blames o government for failure of	utgoing Gehlot
	Field Apricativer	Field Social Work	Field Early		New CSD Rules: New Rule of Four Wheeler from CSD Relaxation for EV Buyers	0 Issued, Special
11 -11			78		Dharampal Garg appointe Controller of Punjabi Univ officer appointed as depu	versity; two more
ATA	Dr. Saakarszthei Chuadra Shekhar	Municipation of Chandlenar	Telero		Revanth Reddy to be next take oath on Dec 7	Telangana CM, t
2 10	Field: Social Work	Field: Medicine	Field: Agr		International Gita Mahots from Dec 7 to 24 - Khatta	
It's time to take inspiring stories of unsung heroes of India to the world; Institutionalize and endorse their work				e world;	Dhindsa condoles demise of Jathedar Ranj Singh Talwand; cremation tomorrow (Dec	
	institutionalize and endor	ise their work			CM Mann convenes meet	ing of

Digital Media Coverage

Digital Media Coverage

Foreign Diplomacy G-20

2014 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਪਦਮ ਪੁਰਸਕਾਰ' ਜੇਤੂਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਯੋਧਿਆਂ ਤੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਹੋਇਆ ਵਾਧਾ

Updated: 31 Jan, 2023 05:10 PM

Join Us 🕜

G20 Bali summit: World echoed with India's take on global issues

By Satnam Singh Sandhu

Nov 19, 2022 12:11 AM IST

India also played a major role in addressing the issues of sustainable development, multilateral reforms and mutual cooperation of countries through a pandemic fund

Prime Minister Narendra Modi urged the G20 members to show "concrete and collective resolve" to ensure peace and security in the world. (ANI/ PIB file)

Link: https://www.hindustantimes.com/cities/chandigarh-news/g20-bali-summit-world-echoed-with-india-s-take-on-globalissues-101668796871362.html

Link: https://indianexpress.com/article/cities/chandigarh/indias-digital-revolution-to-get-a-semiconductor-push-8919201/

